

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 83. — STEV. 83.

NEW YORK, FRIDAY, APRIL 8, 1932. — PETEK, 8. APRILA 1932

VOLUME XXXX. — LETNIK XXXX

PODONAVSKE ZVEZE NE BO MOGOČE UDEJSTVITI

NACRT GLEDE PODONAVSKE UNIE JE NALETET NA ODPOR PRI NEMCIH IN ITALIJANIH

Politična in gospodarska vprašanja ter razlike v naziranjih so preprečile sklenitev pogodbe. — Italija in Francija zahtevata, naj bi bila v vsako podonavsko državno zvezo vključena tudi Bolgarska. — Konferenca je bila odgodena za nedolgočas. — Trgovski odnosi med Nemčijo in nameravano zvezo držav.

LONDON, Anglijo, 7. aprila. — Med delegati, ki razpravljajo o ustanovitvi podonavske zveze, je prišlo do velikih nasprotij. Razprave so se razbile ob vprašanju, če naj se smatra za podonavsko državo tudi Bolgarijo.

Zastopniki Nemčije in Italije zatrjujejo, da je Bolgarska podonavska dežela, dočim so zastopniki Francije in Anglije nasprotnega mnenja.

Nesoglasje med Nemčijo in Italijo na eni strani ter Anglijo in Francijo na drugi, se je pojavilo tudi glede predloga, če naj bodo na poznejši konferenci zastopani tudi zastopniki podonavskih držav.

Francija in Italija zahtevata, naj se zastopniki medseboj posvetujejo, dočim želita Nemčija in Italija, naj bi se vršila skupna posvetovanja.

Dosedaj niso prišli delegati do nikakega sporazuma. Konferenca se bo jutri odgodila za negotov čas, najbrž zato, da se bodo obnovila posvetovanja v Ženevi.

Nemčija in Italija zatrujeta, da bi bila prednostna carina za podonavske dežele brez vsakega smotra. V tem pogledu ne bosta niti za las popustili, če ne dobijo potrebne odškodnine.

Nemčija kupuje dosti blaga od Čehoslovaške, Avstrije in Romunske ter pošilja v podonavske dežele deset odstotkov svojega izvoza, dočim je Italija najboljši odjemalec Jugoslavije.

Zastopniki Nemčije zatrjujejo, da je gospodarska obnovitev teh držav nemogoča če se ne ohrani naravni trgovski odnosi med Nemčijo in zvezo podonavskih držav.

Romunska, Jugoslavija, Avstrija, Čehoslovaška in Romunija potrebujejo trgov za poljedelske izdelke izven svojih meja.

Nemčija nudi tak trg vsaki podonavski državi posebej, pod pogojem, da ne bo med petimi državami ustanovljen sistem prednostne carine.

BERLIN, Nemčija, 7. aprila. — Nemško časopisje je zelo skeptično glede možnih uspehov podonavske konference. Večina časopisja pravi, da je le malo upanja, da bi se nasprotujoči si stranki pobotali.

Po mnenju "Deutsche Allgemeine Zeitung" zavzemata Anglija in Francija stališče bankirjev, dočim se Italija in Nemčija bolj zanimata za trgovski in gospodarski del donavskega problema. Isti časopis pravi, da bo zadeva v kakih dveh ali treh dneh bodisi rešena, bodisi zavedno potisnjena v ozadje.

Londonsko konferenco je treba proučevati v luči sedaj vršajočih se razprav, sledila ji bodo pa še druga posvetovanja, ki bodo dosti večje važnosti.

"Frankfurter Zeitung" vprašuje, če se sploh izplača razmotrivati o mednarodnih problemih, ko se Evropa ne more niti glede tega zediniti, kakšno pomoč naj nudi podonavskim državam.

"GLAS NARODA". — List slovenskega naroda v Ameriki — Naročajte ga!

Praznovanje vstopa Amerike v vojno

FORD POMAGA BOLJŠEVIŠKI INDUSTRIJI

Sedemnajst Fordovih izvedencev je preuredilo avtomobilsko tovarno. Imajo pogodbo z rusko vlado.

Nižnji Novgorod, Rusija, 7. aprila. — Sedemnajst inženirjev in izvedencev iz Fordovih tovarn v Združenih državah je prišlo, da povečajo izdelovanje v velikanskih Fordovih tovarnah v Rusiji.

Izdelovanje avtomobilov in traktorjev je tako nazadovalo, da je osrednji odbor komunistične stranke odredil popolno reorganizacijo naprave. Inženirji so prišli v Rusijo pod pogodbo z rusko vlado. Henry Ford pa je sam izbral med svojimi uradniki izvedence ter jih poslal v Rusijo.

STARE ŽENE IMAJO GORKO SRCE

Evanston, Ill., 6. aprila. — Življenje mirovnega sodnika, 79 let starega Samuela Harrisona je postalo zelo živahno, odkar je v časopisih oznanil, da se ne boji oženiti se, ako dobi pravo nevesto.

Sodnik, ki je v svoji službi poročil 160 parov, je rekel, da je moral opustiti koso, da je mogel odpreti vsa pisma. Samo v enem dnevu so prišla 104 pisma.

Pisale so mu iz Salem, Mass. in iz Tulsa, Okla. — je rekel Harrison. — Toda nočim imam sestanek, z dvaindvajset let starim dekletom rdečih las. Upam, da bo prišla. — Harrison pa je šel v gledališče in ni čakal na nevesto.

ZANIMIVO PREDAVANJE

Skoro vse newyorško časopisje je objavilo slike in poročila o našem rojaku Planinskem, ki je znan na skrajnem Severu pod imenom "Eskimo Charlie". Planinšek je živel nad petnajst let med Eskimi na Severu ter prodrli bližje severnemu tečaju kat marsikateri znani raziskovalec. Govori tri eskimovska in sedem indijanskih narečij. 21. marca 1929 se je podal iz Hudson Bay na dolgo in nenaavadno potovanje. V družbi svojih dveh otrok in dveh psov se je v malem čolnu odpravil proti jugu ter dospel do Baharskega otočja, okoder je predvčerajšnjim privešal v New York. Vsega skupaj je prevozil nad 10 tisoč milj.

V nedeljo zvečer ob sedmih bo imel v Slovenski dvorani na osmi cesti v New Yorku predavanje o svojih doživljajih.

Rojaki, ne zamudite te neobičajne prilike in pridite ga poslušati.

NAJNESREČNEJŠI KAPITAN

Guernsey, Anglija, 6. aprila. — Najnesrečnejši kapitan Charles Leach je umrl. Poveljeval je šestim ladjam. Vse njegove ladje pa so se potopile bodisi v viharju ali so zgorele, ali pa so jih potopili nemški podmorski čolni. Stopil je v pokoj. Kupil hotel, ki pa je tudi pogorel.

NAJNOVEJŠA IZNAJDBA MARCONIA

Dvojna pot glasu po radiju. — Aparat bo mogoče uporabljati na avtomobilih, ladjah, v akih in aeroplanih.

Rim, Italija, 7. aprila. — Senator Guglielmo Marconi je iznašel aparat, s katerim bo po kratkih radio valovih mogoče v dvojni smeri imeti zvezo z radijem in vsakim telefonom v okrožju sto milj.

Do sedaj so bili najkrajši radijski valovi pet metrov najnovejša Marconijeva iznajdba pa jih je skrajšala na pol metra.

Kot pravi Marconi, teh radijskih valov ne bo oviralo nobeno vreme.

Po mojem mnenju bo mogoče s pomočjo tega aparata govoriti z vsakim telefonom v okrožju sto milj. — je rekel Marconi. — Aparat je mogoče nositi v avtomobilu, na vlakcu, na ladjah in čolnih, vsled česar bodo imeli vedno neomejene možnosti za najnovejša poročila in naznanila.

VIŠI SHERMANI SO ZMAGALI

Sherman, Wis., 7. aprila. — Shermani so zelo priljubljeni v Shermanu. Volitve v mestni zastop so končale naslednje: Zupan John Sherman; blaginjak Fr. Sherman; tajnik Venard Sherman; mirovni sodnik Herbert Sherman.

KOVINSKA INDUSTRIJA V SOVJETSKI RUSIJI

Moskva, Rusija, 7. aprila. — Ravnatelj najvišjega gospodarskega odbora G. Ordzhonikidze je na seji komisarijata za veliko industrijo izjavil, da je produkcija novih sovjetskih kovinskih tovarn v nevarnosti, ker je premogarska industrija zaostala.

Dnevna produkcija premoga v Donskem bazenu, ki je glavni dobavni okraj za premog, je padla od 140,000 ton v januarju na 123 tisoč ton v marcu. Vsled tega bo skoro nemogoče zadostiti v aprilu vsled primanjkanja premoga zahtevam po kovinah.

Te tovarne niti ne morejo zaglagati z železom avtomobilskih tovarn v Nižnjem Novgorodu ter Amov tovarne v Stalingradu in Harkovu. Velika težkoča je tudi s prevažanjem rude in kovine po železnicah, ki so v zelo slabem stanju.

ANGLEŠKA KRONA POPRAVLJENA

London, Anglija, 7. aprila. — Krona kralja Jurija, ki je bila narejena za kraljico Viktorijo leta 1839, je bila popravljena in osnažena ter je zopet pri rokah, kadar jo bo treba rabiti. Skozi dolgo vrsto let je že izgubila svojo pravo obliko, zato je bila popravljena; bilo je treba dodati nekaj novega zlata in osnažiti 3000 dragih kamnov.

ZA PRIZNANJE MANDŽURIJE

Na prošnjo nove države za priznanje, Anglija ni odgovorila. — Mirovna pogajanja negotova. — Kitajci dobivajo ojačenja.

London, Anglija, 7. aprila. — Angleška vlada je odklonila priznanje nove države Mančukuo, ki je bila postavljena v Mandžuriji s prejšnjim kitajskim cesarjem Henryjem Pu-ji kot diktatorjem.

Novo državo Mančukuo in vlado Pu-ji-ja splošno smatrajo za otročji stvar japonske vojaške stranke, ki ima Mandžurijo v svoji posesti že od septembra lanskega leta. Pri vsem tem pa oficijelna japonska vlada zanika, da bi imela kak opretek z gibanjem za neodvisnost Mandžurije. Nobena tuja država še ni priznala nove države v Mandžuriji.

Namestnik zunanjega ministra je sporočil poslanski zbornici, da je zunanje ministrstvo prejelo od zunanjega ministra nove mandžurske države sporočilo o ustanovitvi nove države s prošnjo, da bi mogla stopiti v diplomatske odnose z Anglijo. Rekel je, da angleška vlada na to ni odgovorila.

Nek poslanec je vprašal nadomestnega ministra, zakaj vlada zavlačuje z odgovorom: — Tu ni nobenega zavlačevanja, — je odgovoril, — sploh nismo odgovorili.

VELIK POŽAR PEKARNE

Allentown, Pa., 7. aprila. — V manj kot dveh urah je požar vpelel poslopje Freihofer Baking Co. Vsled tega je 200 moških in žensk brez dela.

STOL JE PRICEL RASTI

Stoughton, Wis., 6. aprila. — C. A. Skibrek je kupil stol za vrt. Spleten je bil iz svežih vrbovih vej, kakor je treba za stol, ki stoji na vrtu. Veje pa so pričele poginjati in sedaj se celi stol razvija v živ stol.

GLEDIŠČA V FRANCIJI ZAPRTA

Pariz, Francija, 7. aprila. — "Nočno življenje" v Parizu je bilo povečini zaprto, ker so lastniki gledišč zaprli svoja gledišča v protest proti vladi, ki ni hotela znižati pristojbin. Po celi Franciji so bila gledišča zaprta in gledišča po državi so se pridružila protestu pariških gledišč.

Na vratih gledišč so bili napisani protesti proti visokim pristojbinam. Po celi Franciji je bilo zaprtih 3200 gledišč. Samo v Parizu so zaprli 300 gledišč.

ADVERTISE
in "GLAS NARODA"

ODLOČEN PROTEST SENATORJA NORRISA IZ NEBRASKE

WASHINGTON, D. C., 7. aprila. — Včeraj se je senat za nekaj časa odgodil, da so se senatorji zamogli udeležiti parade, ki se je vršila ob priliki petnajste obletnice vstopa Amerike v vojno. Razen nekaterih progresivcev so se udeležili parade skoro vsi senatorji. Navzoč je bil tudi predsednik.

Proti temu je pa odločno protestiral senator Norris iz Nebroke. Rekel je, da je sramota, če se narodni zastopniki udeležujejo take proslave.

Proti zdravemu človeškemu razumu je, — dejal Norris — proslavljati vojno, ki je pahnila svet v uničenje in pomanjkanje.

Senatorjem je pokazal časopis, v katerem je bilo poročilo z debelim naslovom:

— Šest milijonov ljudi strada v Ameriki.

— To "parado" bi si morali ogledati, — je nadaljeval. — Ali veste, zakaj strada tih šest milijonov ljudi? Zato stradajo nesrečniki, ker se je Amerika vmešala v svetovno vojno.

— Šest milijonov — take parade se ne vidi vsak dan! Par tisoč oseb, ki odpravljajo svetovno vojno, zamore v teku ene ure korakati mimo nas.

— Spreved lačnih, prezebljenih in nezaposlenih pa zamoremo gledati vese tedne, pa bi ga še ne bilo konce.

NAJVEČJI DIJAMANT NA SVETU

Iskalec rud je našel največji dijamant. — Tehta 574 karatov. — Ponudeno ceno je odklonil.

Matto Grosso, Brazilija, 7. apr. — Nek iskalec dragocenih rud brez denarja je v brazilski puščavi blizu Diamantina našel največji dijamant na svetu.

Kamen tehta 574 karatov in najditelj je zavrnil ponudbo 80 tisoč dolarjev za dijamant. Dijamant je največji, ki je sploh bil najden v Braziliji.

Diamantino je gorska vas v gorah Matto Grosso in ima 5000 prebivalcev ter se nahaja daleč v notranjosti Brazilije. Le malo dijamantov je bilo najdenih, ki bi tehtali nad 500 karatov.

V Južni Afriki je bil najden dijamant, ki je tehtal 3024 karatov in noben drugi dijamant se ne more niti od daleč primerjati z njim. Podarjen je bil angleškemu kralju Edvardu VII. ki ga je pustil razrezati na manjše kose za angleško krono.

Največji dijamant, ki je bil najden v De Beers rudniku, je tehtal 503 karate.

Brazilski dijamanti imajo zelo visoko ceno, ker se posebno odlikujejo po svoji čistosti. Do sedaj največji dijamant, ki je bil najden v Braziliji leta 1853, je bil Zvezda juga. Tehtal je 254 karatov nebrušen in je bil prodan za \$200,000. Ko je bil izbrušen, je tehtal samo 125 karatov in je bil prodan za \$400,000.

SOVJETI BI RADI TRGOVALI Z AMERIKO

Thomas D. Campbell pravi, da želi Rusija kupiti v Ameriki blaga za bilijon dolarjev. — Čakala pa ne bo dolgo.

Anaconda, Mont., 7. aprila. — Za bilijon dolarjev naročil za ameriške izdelke z dobrim dobičkom čaka v Rusiji. To je povedal bogati trgovec z žitom Thomas Campbell vso nemško trgovino z Rusijo.

Ta naročila pa ne bodo dolgo čakala, ako jih Amerikanci ne narajo sprejeti, ali pa jih iz drugih ozirov ne morejo izvršiti. Nemške, angleške in druge evropske tvrdke, ki ponujajo zapeljive cene, se trudijo, da dobijo ta naročila.

Campbell je največji pridelovalec žita na svetu in Rusija mu je dobro poznana.

Ako sprejmemo sedaj ta naročila, bomo imeli trgovino z Rusijo za prihodnjih 50 let. Obenem pa bi ta naročila olajšala našo depresijo. S svojim denarjem smo podprli vso nemško trgovino z Rusijo. Ameriška trgovina se je zvišala za 62 odstotkov. V petnajstih letih ni Amerika v trgovini z Rusijo izgubila ničesar. Vsaka pošljava je bila točno plačana.

Rusija hoče trgovati z nami. Prav lahko bi dobil naročil za bilijon dolarjev ameriških izdelkov. Po mojem mnenju bi se morala Amerika za ta pobrigati, ker je boljše kot pa nezaposlenost.

Campbell je pokazal Rusom, kako morajo pridelovati žito. In ljudje so se čudili. Vprašali so ga, zakaj uči Ruse pridelovati žito, ker bodo pozneje z njim konkurirali. Campbell pa je odgovoril: — Da bodo imeli Rusi boljše življenje in da bodo kupili več izdelkov sveta.

NI SPOZNAL SVOJE MATERE

Erie, Pa., 6. aprila. — Rev. L. Trembley je podelil zakramente za umirajočim nekim ženi, ki je bila ubita pri avtomobilski nesreči, ne da bi bil vedel, da je to bila njegova mati.

Mrs. Josephine Trembley, stara 56 let, doma iz Holyoke, Mass., je povozil avtomobil, ko je stopila iz voza pooblaščenke železnice. Bila je na poti k St. Joseph Orphanage, da obišče svojega sina.

Duhovnik je bil poklican na kraj nesreče, podelil ženi sv. zakramente in šele pozneje je izvedel, da je bila njegova mati.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Baker, President

L. Benedik, Trezor

Place of business of the corporation and addresses of above officers
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Se celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za tuzemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni nedelji in praznikom.

Dopolni bres podpis in osebnosti se ne pričakujejo. Denar naj se blagovito pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejme bivalne naslove, da hitreje najdemo naslednika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

PROHIBICIJA

Tednik "Literary Digest" je vprizoril glasovanje glede prohibicije.

Tednik je zelo razširjen med vsemi sloji ameriškega prebivalstva, in se lahko reče, da je glasovanje pokazalo kakšno mnenje ima ameriški narod o prohibiciji.

Izvenredno državo, državo Kansas, so po vseh drugih državah glasovali čitatelji v pretežni večini proti prohibiciji. Pa tudi v Kansasu imajo suhači le malenkostno večino, in ena država izmed osemindesetih sploh ne pride v poštev.

Navzlic temu razpoloženju skušajo v Washingtonu nveljaviti postavbo, da bi ne bil kaznovan samo prodajalec opojnih pijač, pač pa tudi tisti, ki jih kupuje.

Naravnost nepojmljivo je, da se zamore pojaviti tak predlog v deželi, kateri vlada narod in v kateri je volja večine merodajna.

Celo dr. Wilson, ki je voditelj suhaške propagande, je priznal, da imajo mokračni veliko moč ter rekel, da bi bilo najbolje, ako bi se vršilo glede kočljive zadeve splošno glasovanje.

Dr. Wilson je sicer zagrizen suhač, navzlic temu se pa prav dobro zaveda, da število njegovih nasprotnikov narašča in da bo poražen, če ne bo mogel skleniti nekega kompromisa.

Baš vsled tega se je po dolgotrajnem obotavljanju sprijaznil z mislijo, da je najbolje, če se vrši glede prohibicije splošno glasovanje.

Suhači mu to zelo zamerijo, dasi nemara v sreih priznavajo, da ima prav.

Iz Californije poročajo, da je tamkajšnja trgovska zbornica pozvala ameriško trgovsko zbornico, koje konvencija se bo vršila v San Francisco, naj se zavzame za preklic osemnajstega amendmanta in postav, ki so v zvezi z njim.

To bo zelo hud udarec za zagovornike ustavne nemorale, kajti trgovci, veletrgovci in tovarnarji imajo v deželi še vedno precejšnjo besedo.

Če pa navzlic temu ne bodo odnehali, jim bo kratkomalo odvzeta moč in ne bodo več mogli vladati narodu proti njegovi volji.

Po prihodnjih narodnih volitvah bo namreč kongres po dolgem času zopet enkrat resničen zastopnik volje ameriškega naroda.

In ko bo prohibicija odpravljena, bo dobilo delo na milijone ljudi. Z dohodki, ki jih sedaj spravljajo butlegarji in raketirji v svoj žep, se bo pa napolnila zvezna blagajna.

KAJZERJEV SIN KANDIDIRA ZA POSLANCA

Berlin, Nemčija, 7. aprila. — August Wilhelm, četrti sin prejšnjega nemškega cesarja Viljema, je eden izmed petnajstih fašistovskih kandidatov za državne poslance. Volitve se bodo vršile 24. aprila. Voditelj fašistovske stranke Hitler je odobril njegovo kandidacijo.

Pred uradom nekega zobozdravnika na Westend boulevardu se je zbralo več sto ljudi, ko so izvedeli, da si bo pustil predsednik Hindenburg popraviti zobe. Medzica je začela nad pol ure, ko se je prišel Hindenburg in bil je burno pozdravljen.

MAJHEN OTROK

Kansas City, Kans., 7. aprila. Meščani v Kansas City hočejo prevzeti oskrbo otroka, ki je hotel pri rojstvu samo en funt. Njegov oče je William St. John, star 18 let, mati pa je stara 17 let. Otroka še šest tednov niso pričakovali in stariši so se v svojih računih zmotili. Pri vsi svoji šibkosti pa bo otrok po izjavi zdravnikov živel; zdaj že povzije na vsaki dve uri po eno žlico mleka z vodo in sladkorjem.

Meščani so tudi izrazili željo, da bi smeli dati otroku ime, s čemer je oče popolnoma zadovoljen.

SAMOSTOJNOST MANDŽURIJE

Pred nekaj leti je stari maršal Čangsolin gospodoval v Mandžuriji popolnoma samostojno; bil je dejansko pravi vladar te pokrajine in osrednja kitajska vlada nanj ni imela prav nikakega vpliva, v kolikor je sploh taka centralna oblast obstajala. Čangsolin pa ni bil samo prav mogočen gospod, dobro zaldžen z denarnimi viri in discipliniran organizator, marveč tudi spreten diplomat in politik. Naslanjal se je na prijateljstvo v Japonsko in Japonci so ga podpirali, kadar je bil v vojnem stanju z generalji ostale Kitajske, kar je bilo malodane trajno stanje. Korist od tega prijateljstva in zavezništva je bila potemtakem obojestranska. Mandžurija je bila dejansko popolnoma samostojna, kar se tiče odnosov do ostale Kine, toda Japonci so mogli računati z gotovostjo, da jim v Mukdenu izpolnijo vse njihove želje.

S Čangsolinovo smrtjo se je to razmerje nehalo. Njegov sin in naslednik v vladi nad Mandžurijo, general Čangsoling, je bil za drugačno orijentacijo v vnanji politiki svoje dežele. Bil je pristaš kitajskega nacionalizma, ki hoče sanirati državo v celoti, ki hoče vse pokrajine strniti v krepko novo Kitajsko in jih osvoboditi odvisnosti od inozemskih privilegijev. Iz tega sledi popolnoma jasno, da je med njim in Japonci moralo nastopiti drugačno razmerje, nego je bilo za Čangsolina, zlasti se, ko je zavzel Peking kot zaveznik centralne nankinske vlade ter se celo preselil tja. In tako so se baje tudi v Mandžuriji začeli oni mali konflikti med japonskimi vojaki in kitajskim občinstvom, ki so tako značilni za pravo razpoloženje na Daljnem vzhodu, in ki so bili po japonskih navedbah povod za nastop japonske armade na mandžurskih tleh.

Ta nastop se je zaključil končno z ustanovitvijo samostojne vlade za Mandžurijo v Mukdenu. V njej so zastopani kitajski generali, isti, ki so se poprej borili zoper Japonce, kar pa tu pač ni posebno presenetljivo. Zanje se je obnovilo stanje iz Čangsolinove dobe. Gre a vendarle dejansko za znatno več. Mandžurija se je tudi formalno odrekla zvezi z ostalo Kino, česar stari Čang ni bil nikdar storil. S tem so pokazali Japonci svojo poglavito namero, izogniti se v bodoče spremenljivosti osebne politike mandžurskega matadorja in kratkomalo za stalno izločiti Mandžurijo iz skupnega kitajskega kompleksa.

Osamosvojitve Mandžurije pa ima ogromen mednarodno političen pomen. Japonski more sedaj mukdenska vlada glede železnice in gospodarske cone ob njej potrditi vse, kar si želi vlada v Tokiu, tudi ono, kar je nankinska vlada trdovratno zavračala, pa tudi še mnogo.

Angleski kralj in berači

Vsako leto na Veliki četrtek se vrši v Londonu na dvoru tradicionalna svečanost. Kralj razdeli miloščino "njegovim potrebnim državljanom in beračem". Ta navada izvira iz leta 1365 iz dobe kralja Edvarda III. Na Veliki četrtek pride v Westminsterko stolnico toliko v župnijske pristojne prosjake, kolikor ima kralj let. — Posebni "lord-milosečinar" razdeli kraljeve milodare. Kralj George je zdaj v 65. letu. Zato se zbere v starinski stolnici 65 beračev. Po svečani maši stopi kraljev odposlanec na prižnico, želi povabljenec v imenu Njegovega veličanstva vesele praznike in izroči "kraljev spomin". Dva lakaja v mogočnih napudranih lasuljah nosita veliko košaro in usnje no vrečo z denarjem. Lord milosečinar izroči slehernemu beraču lastnorodno po dva funta šterlingov v gotovini z besedami: — To vam pošilja kralj, da si boste nabavili za praznike novo čedno obleko. — Razen tega prejme vsak berač še dva ovitka: belega in rdečega. V rdečem se nahajata en zlat sovereign in ena zlata guineja (41 šilingov) s pripombo: — Njegovo veličanstvo želi, da si boste priredili dobro velikonočnico. — V belem zavrtku je sam srebrni drobiž, 65 penecov s kratko pripombo: — Od Nj. veličanstva za male velikonočne izdatke.

Tako določa tradicija! Ves čas med tem, ko opravlja lord-milosečinar svoj posel, izvaja cerkveni zbor starinsko zahvalno himno.

go več. Kočljiva situacija pa nastopi tudi za Rusijo ki ima svoje posebne pravice v severni Mandžuriji. Ako Moskva ne prizna samostojne mandžurske vlade in si ne da tudi pri njej potrditi onega stanja, kakor je urejeno po pogodbi z osrednjo kitajsko vlado, ki se moge iz tega razplesti prav nerodne komplikacije, zlasti seveda, če bi jih želela Japonska.

Na čelo mandžurske republike so postavili člana bivše kitajske dinastije, ki pa očitno ne igra pravih imenitnih vlog; o njegovem sodelovanju je sploh težko dobiti jasno sliko. Ponekod se je nastop tega dinastičnega reprezentanta komentiral, kakor da gre pri tem za poskus, pripravljati monarhistično restavracijo na Kitajskem. To pa se ne zdi prav nič verjetno, zakaj niti ni mož za to, niti ne morejo imeti tak namen moške, ki se ga poslužujejo, pa bodisi da so to Kitajci ali Japonci. Doseči se hoče učinek očitno samo v Mandžuriji, zakaj za to pokrajino gre Japoncem sedaj, ostali motivi pa so vsekakor postranskega pomena.

ZLATO IZ LAVE

Angleži so našli posebno metodo za pridobivanje zlata iz lave. Že prej so sicer vedeli, da vsebuje ognjeniška lava nekaj dragocene kovine, a niso verjeli, da bi je bilo dovolj za izdatno pridobivanje.

Nova angleška metoda obstoji iz natančne metode za določitev količine zlata v kameninah, drugič pa iz novega kovinskega postopka za cenejšo pridobivanje. Britska zakladnica, ki upravlja to pridobivanje iz lavnih mas na Velikonočnem otoku, pa seveda ne bo objavila nobenih podrobnosti.

Vulkanske rudnine, ki vsebujejo zlato, niso samo na Velikonočnem otoku, temveč so raztresene po vsem svetu. Vulkanske izvorata sta na pr. granit, bazalt in druge kamenine. S preprevanjem se zlata primesi odplavi z vodo in zato ni čudno, da vsebujejo morska vodotnja, ki sprejemajo koncem koncem vse reke in potoke sveta, mnogo zlata. Eden prvih strokovnjakov v tem področju, Američan Clark, trdi celo, da je večina vsega zlatega zaklada zemeljske površine v oceanih, ki vsebujejo neprimerno več te kovine nego vsi znani zlati rudniki sveta skupaj.

Ta ugotovitev je za sedaj seveda bolj teoretičnega pomena, ker je to zlato razdeljeno v tako neznanški množini vode, da bi bilo pridobivanje z dobičkom vsaj danes še izključeno. Sherry Hunt je pred več desetletji z meritvami določil približno množino morskega zlata in je ugotovil, da znaša njegova vrednost kakšnih 1200 milijonov dolarjev! Ni čuda, da so se že mnogi izumitelji trudili, da bi našli ekonomično metodo za dvig tega zaklada. Angleški kemik Duke je že pred 33 leti prijavil zanimiv patent, pozneje sta njegovo metodo izboljšala Belgijec Jantar in Wilde. Pred vojno se je ustanovila v Londonu celo velika akcijska družba, ki je hotela vzeti stvar praktično v roke, toda ni uspela.

Iz Slovenije.

Dr. Stanko Vurnik umrl.

V hiralnici Sv. Jožefa na Vičdovdanski cesti v Ljubljani je po daljšem bolehanju podlegel zavratni bolezni ugledni etnolog, etnograf in glasbenik, kustos Narodnega muzeja, dr. Stanko Vurnik v starosti 34 let. Pokojnik je bil eden naših naodličnejših strokovnjakov na polju narodne umetnosti in kot tak je marljivo sodeloval tudi pri raznih domačih ter hrvatskih, srbskih in tujih revijah. Bil je znan kot zelo ambiciozen delavec, veljal je tudi za avtoriteto na glasbenem polju. Bil je stalen sodrnik "Etnografa", muzejskega glasnika, ki izhaja v Ljubljani, glasbeni referent pri "Slovenec" itd. Napisal je mnogo znanstvenih del na polju narodne umetnosti in glasbe.

Novi grobovi.

V Zagrebu je umrl Drago Mandelje, višji kontarolator železnice.

Na Jesenicah je po daljši bolezni umrla Fani Bernardova, soproga tesar. delavca pri KID.

V ptujski bolnici je umrla po daljšem bolehanju vdova Zanjdelja Amalija, trafikantinja v Ptujahu v 52. letu starosti. Istotam je umrl Kolar Tone, vžitar iz Majšperka v 76. letu starosti.

Nočni poboj v trzinski gostilni.

Pred splošno bolnico na Zaloški cesti se je ustavil z vozičkom gostilničar Jože Petek iz Trzina. Stopil je v sprejemno pisarno in povedal, da je pripeljal v bolnico 20-letnega Josipa Rebolja, sina posestnika iz Trzina in pa svojega bratrance Šimenca. Na vprašanje, kaj je Rebolju, je Petek dejal, da je ustreljen v trebuh. Naposled je tudi priznal, da ga je ustrelil on sam in sicer v silobranu. Močno oslabiljenega Rebolja so takoj nato prinesli na kirurški oddelek, kjer so ga nemudoma operirali. Med tem je Petka že aretirali od uprave bolnice pozvani stražniki in ga je odvedel najprvo na stražnico, pozneje pa v zapor policijske uprave.

Pri zaslišanju je 30-letni Jože Peter izpovedal, da je bila njegova gostilna ponoči pozorišče hudega pretepa. Bilo je okrog polnoči, ko sta prišla v gostilno Josip Rebolj in neki njegov tovariš. Čez čas se jima je pridružil še več fantov, ki so zahtevali vina. Tisti čas se je pripeljal z avtomobilom iz Domžal tudi neki uradnik, ki je enako imel s seboj večjo družino. Med novo družbo in fanti je kmalu nastal prepir zaradi malomoksti. Iz prepira pa se je seveda kar hitro izemil pretep, v katerega se je vmešal tudi gostilničarjev bratranec Maks Šimenc. Med splošnim ruvanjem in pretepanjem je Šimenc nekdo udaril s steklenico po glavi, da je oblezel. Gostilničarju se je napolel posrečilo, da je goste izrinil iz lokala in vrata zaklenil. Fantje pa se nikakor niso mogli pomiriti in so znova navali na vrata, jih vrgli s tečajev in vdrli v gostilno. Takrat pa je gostilničar pograbil na steni visečo lovsko

puško in ustrelil. Zadel je Rebolja naravnost v trebuh, da se je zgrudil na mestu. V vasi je nastalo strahovito razburjenje. Čim pa se je panika polegla in je nastopilo znosno pomirjenje, je Petek napregel konja, naložil oba ranjenca na voz ter ju zapeljal v Ljubljano.

Dočim Šimenčev stanje v bolnici ni tako hudo, visi Rebolj še vedno med življenjem in smrtjo. Orožniki iz Trzina so zaradi nočnega pretepa uvedli obširno preiskavo, ki bo natanko dognala, kdo je pretep povzročil.

Razpečevanje ponarejenih bankovcev.

Pred novomeškim senatom trojice se je vršila zanimiva razprava proti 40 let stari pos. vdovi Jakič Mariji iz Hrustovega pri Vel. Laščah. Bila je ožena, da je spravila lani v decembru v Vel. Laščah in na Robu v promet ponarejen denar in sicer 1 sto dinarski bankovec in 7 bankovcev po Din 10. Obtoženka je živele v slabih gmočnih razmerah; ima 12. letnega talentiranega sinčka Vladimira, ki poseja v Vel. Laščah 8. razred osnovne šole. Deček je znan med svojimi tovariši in v šoli kot izborni risar, ki zna lepo prerisavati zlasti pokrajinske slike in portrete. Pravil je, da ima veliko veselje in talent za risanje in da bi se rad temeljito izobrazil, če bi imel sredstva.

Nekako pred Božičem je Vladimir skrivaj vzel svoji materi iz denarnice en 100 dinarski bankovec. Bankovec je začel skrivaj prerisavati na bel papir z navadnimi akvarelnimi barvami. Tako je dokaj spretno ponaredil 2 bankovce po 100 Din in 7 bankovcev po 10 Din. S tem denarjem je hitel ves srečen k materi, češ, kako zna delati denar. Mati je nad bankovce ostrmela in jih hotela sežgati, si je premislila in jih skrbno spravila. V glavo ji je šnila nesrečna misel, da bi se dali spraviti sinčkovi bankovec v promet, saj so bili dobro ponarejeni. In res. Dne 18. decembra se je žena z bankovci napotila v trgovino Marije Jeršine v Robu. Tu je nabrala raznih živil za 33 Din in plačala s štirimi ponarejenimi desetaki. Ker je bil v trgovini že mrak, je Jeršina denar sprejela in vrnila Jakičevi 7 Din drobiža. Šele drugi dan je trgovka opazila, da ima v blagajni štiri ponarejene desetake. Dne 23. decembra je šla Jakičeva v prodajalno Kmetijskega društva v Vel. Laščah, kjer je kupila za 2 Din kruha, ki pa je zopet plačala s ponarejenimi desetaki. Poslovodja Jelene je pri luči spoznal bankovec in prislil obtoženko, da je kruh plačala v kovanem novcu. Ponarejeni desetak pa je pridržal in ga izročil orožnikom. Po prvih neuspelih pa obtoženka ni obupala. Takoj naslednjega dne je odšla v glavno trgovino trgovca Pirkoviča v Vel. Laščah, kjer je kupila ruto. Plačati jo je hotela s ponarejenim 100 dinarskim bankovcem, denar pa je prodajalka spoznala in ga vrnila obtoženki.

Ta čas so pa orožniki že poizvedovali, sledila je hišna preiskava, ki je spravila zadevo pred sodišče. Obtoženka Jakič je pred sodiščem dejanje priznala in izpovedala, da je razpečala sedem 10 dinarskih bankovcev, na Robu štiri, tri pa v Zadržnem domu v Vel. Laščah. Nakana da bi spravila v promet bankovce za 100 Din pa se ji ni posrečila. Sirota si je hotela na ta način pomagati iz težkega gmočnega položaja. Sodišče jo je seveda obsodilo in sicer na 3 mesece ječe, pogojno za dobo 3 let.

Povodnji na romunskem

Bukarešta, Romunska, 7. aprila. — Velike povodnji zadnjih dveh dni so napravile veliko škodo v nižje ležajočih krajih. Petdeset oseb je utonilo in mnogo jih pogrešajo.

Železniški promet je zelo oviran in štirideset železniških prog je poškodovanih. Mesto Soroca ob Dnjestrju je skoraj porušeno.

Zadnjič sem bil pri prijatelju Jimu v Hoboken. Tak slannik mi je dal, da konaj čakam petnajstega maja.

Newyorško praznovanje določa, da se prej ne sme pojaviti na ulici noben moški s slannikom na glavi.

Za dan petnajstega maja se pa le pripravi Marjanca. Takrat boš videla fanta, da boš lahko ponosna nanj.

Peter Zgaga

Tudi brivei so se začeli pritoževati nad slabim zastužkom. Saj ni čuda. Depresija je ljudi tako ogulila in osmukala, da jim sploh ni treba več v brivnice hoditi.

Predvečerajšnjim se je vršila v New Yorku parada, ki je bila povsem brezpotrebna.

Parada se je vršila v spomin na dogodke, ki so se završili v Washingtonu pred petnajstimi leti, ko je Amerika napovedala Nemčiji vojno.

Žalni sprevod bi bil dosti bolj na mestu kot pa svečana parada.

Ko dve kozi se podita romunska princeza Helena in madama Lupescu za romunskim kraljem Karolom.

Enkrat najde ena dopadajenje v Karolovih očeh, drugič pa druga.

Razmerje je precej čudno, kajti z obeh je poročen in od obeh je ločen.

Romunski narod bi mu storil veliko uslugo, če bi ga pogljal iz dežele, kot je naprimer španski narod pogljal kozla Alfonza. Zdaj se živa duša ne zmeni zanj.

Tudi Karola bodo pustile ženske pri miru kakoržurno ne bo več obdan s sijajem kraljevskega veličanstva, ki nima skoro nikjer več kredita, izvzemši na Balkanu, kjer se vzdržuje s pomočjo ljudske nevednosti in s pomočjo bajonetov.

Casopisje poroča, da je bilo prvi dan po odpravi prohibicije na Finskem opaziti le razmeroma malo pijanih ljudi.

To je povsem umevno. Finska je imela prohibicijo skoraj dvajset let. Nekoliko krajšo dobo so oblagodajene ž njo Zdr. države. V desetih oziroma dvajsetih letih so se pa ljudem želodeci tako utrdili da jim dobra pijača absolutno ne more škodovati.

Rojak je pripovedoval: — Moja žena ne vedno mlo in z nežnim glasom prosi, če hoče imeti denar od mene. Če ga ji ne dam, pa ga s tako gromovitim glasom zahteva, da ga ji moram dati.

V nedeljo bodo v Nemčiji ožje volitve med Hitlerjem in Hindenburgom. Skoro gotovo bo oddal nemški narod večino svojih glasov za Hindenburga.

In prav bo storil, če mu jih bo dal, kajti Hindenburg in Hitler se še po marsičem drugem razlikujeta, ne samo po mušatah.

Tudi Vatikan bo moral enkrat dati Bogu svoj odgovor.

Glede pokojnega goriškega nadškofa Sedeja bo odgovor jako težak.

Kralj Aleksander namerava vrniti jugo-lovanskemu narodu svobodo govora in svobodo tiska. Če bo to res, bomo marsikaj čitali, kar odstopivskemu diktatorju Živkoviču ne bo delalo posebne časti.

V listu so dopisi, v katerih vabijo odborniki oziroma drugi navdušenci slavno občinstvo na to ali ono prireditve. V naznanilih obetajo, kaj bo in kako bo ter se sklicujejo na narodno dolžnost, da se mora sleherni udeležiti.

V tem smislu so sestavljena skoro vsa vabila. Le redkokdaj pa kdo pokaže, kako je bilo na veselici. Kaj je na naših prireditvah res toliko sladkosti in toliko tako temeljite omame, da ne more nihče vzeti peresa v roko ter sporočiti, kako se je na debelo oglaševana stvar končala.

Zadnjič sem bil pri prijatelju Jimu v Hoboken. Tak slannik mi je dal, da konaj čakam petnajstega maja.

Newyorško praznovanje določa, da se prej ne sme pojaviti na ulici noben moški s slannikom na glavi.

Za dan petnajstega maja se pa le pripravi Marjanca. Takrat boš videla fanta, da boš lahko ponosna nanj.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

V INDIJI TLI ISKRA POD PEPELOM

Bivši predsednik panindskega kongresa Pathel, ki se nahaja sedaj na Dunaju na zdravljenju in ki je bil pred leti že operiran, je dal dopisniku "Giornale d'Italia" izjavo o položaju v Indiji. Pathel je izjavil, da je prepričan, da čim se vrne v Bombay, da ga zopet čakajo odprta vrata, če, vendar pa smatra za svojo dolžnost, da se v teh kritičnih in težkih časih vrne zopet med svoj narod, čeprav ga čaka ista usoda, kakor ga je že nekočkrat doletela. Britanska vlada smatra Pathela kot zelo nevarnega in ga je že svojčasno, ko se je vrnil v Evropo v Bombay, vrгла v ječo, kjer je ležal dva meseca in so ga jetniški zdravniki spravili v bolnišnico. Ko je bil izpuščen, so oblasti takoj zahtevale, da odpotuje iz Indije. Zdaj sem tukaj, je rekel Pathel, toda kmalu se vrnem. Ko sem bil zadnjič zaprt, sem bil v isti ječi kakor Gandi, in sestati se nisva mogla, ker v tem oziru postopajo britanske oblasti zelo strogo. Gandi je miren, prede volno in čita. Zadovoljen je, ker je narodni pokret tako napredoval kljub temu, da so vsi voditelji po ječah. Iskra tli pod pepelom, dokler se ne razžari v velik požar. V zgodovini Indije še ni bilo tako strašnih primerov zatiranja, kakor ga sedaj izvajajo britanske oblasti proti indijskim nacionalistom.

Zadnje čase trpi po zaporih kakih 60 vodilnih nacionalistov, toda kljub vsemu preganjanju se britanski vladni ne bo posrečilo zatreti upora, kajti danes je indijski nacionalni pokret močnejši kakor kdaj prej. Naš odpor ni revolucija, niso demonstracije, to bi bilo za nas prelahko sredstvo. Demonstracije se pojavljajo v raznih krajih, toda to ni važno. Glavno naše orodje je bojkot, ki se vodi proti

britanski trgovini. Indijski narod ne mara britanskega blaga in sploh počasi omejuje ves inozemski uvoz v Indijo. Tudi v tem majhnem prometu Indiji strogo pazijo, da ne bi posredovali Angličani. Naj navedem primer. Vzemimo italijansko trgovsko blago, ki se uvažuje v Indijo.

To blago se do sedaj nikdar ni moglo uvoziti neposredno, temveč je najprej romalo v Anglijo in potem šele v Indijo. Vsaka direktna akcija je bila onemogočena. Naš bombaž, ki se je izvažal v razne evropske države, se je najprej pošiljal v London in šele od tam v druge evropske centre. Mi propagiramo, da bi naše blago direktno plasirali v drugih državah, kajti želimo, da ne bi prineslo prav nobene koristi britanskim trgovcem in posredovalcem. Zato priporočamo inozemskim trgovcem in industrijcem, da se za izvoz svojega blaga v Indijo ne obračajo na angleške trgovce, temveč neposredno na indijske, in da pazijo, da se pri izbiranju svojih trgovskih predstavnikov v Indiji ne poslužujejo angleških zastopstev, temveč indijskih, ker bo to v prvi vrsti njihova korist, kajti njihov blago se ne bo uvažalo v Indijo po dolgi poti skozi Anglijo, temveč direktno k nam. Indijski nacionalisti mečejo danes britansko blago v morje in zaradi tega jih zapirajo angleške oblasti. Kaznujejo jih zato, ker izvažajo sami svoje blago v inozemstvo in ker ga uvažajo neposredno tudi iz inozemstva. Borba proti Veliki Britaniji postaja vedno hujša in ne more se govoriti nič več o tem, da bi se Indijci zadovoljili s kakimi velikimi koncesijami, kajti v tej borbi ni kompromisa. Indija mora izjavljati popolno svobodo in neodvisnost.

NAJSTAREJŠI POSKUSI PREPREČITI VOJNO

Grozote vojne furije so že davno silile ljudi razmišljati, kako medsebojno klanje preprečiti ali vsaj omiliti. Prvi poskus nekakšne razorožitve vidimo že pri starih Grkih in sicer v homerski dobi, ko so hoteli nadomestiti bitke z dvojezičnimi poudinki in ta namen izbranih junakov. Pozneje se je začela uveljavljati ideja razsodišča, ki naj bi imelo odločilno besedo v vseh sporih, kjer bi prišlo sicer do oboroženega konflikta. Ideja razorožitve pa ni nikoli dočela prodra, ker je že v starih časih nalezla: na preprečevanje ovir in že takratni pacifisti so smatrali za velik uspeh pogodbo med dvema grškima pokrajinama, da se bo vodila vojna med njima kot med sorodnikoma, to se pravi, da bodo ravnali z ujetniki kot gosti in da jih bodo proti jamstvu izpustili domov.

Ideja večnega miru je bila združena z idejo enotne svetovne države, ki se je začela uveljavljati v času rimskih cesarjev. Propagator mirovne ideje je postal v 3. stoletju po Kristusu cesar Probus. Ta cesar, ki je vse svoje življenje vojeval, je po lastnih izkušnjah vedel, kaj je vojna in zato jo je hotel v kralji zatreti. O tem pričajo njegove besede: Nobeno orodje se ne bo več izdelovalo. Narodi ne bodo več plačevali vojnega davka. Biki bo vlačili plug, konj bo služil miru. Ne bo več bitk, ne bo več ujetnikov, povsod bo vladal mir in mi ne bomo potrebovali vojščakov. Cesar Probus je začel odpuščati

vojake in jih kolonizirati, nalezel je pa na tako močan odpor, da je postal sam žrtev svojega pacifizma.

Med cerkvenimi očeti je bil največji pacifist Tertullian, sin rimskega stotnika, ki prepoveduje kristjanu rabiti drugačno orožje kakor Kristusu, prisegati na drugo zastavo razen od Odršenikovo in služiti drugemu poglavarju, razen Kristusu. On prepoveduje kristjanu tudi izpolnjevati kakršnekoli vojaške dolžnosti. Toda tudi krščanstvo ni moglo preprečiti klanja med narodi. Leta 1041 je bila proglašena tako zvana "Treuga Dei", ki je prepovedovala vojevanje v dneh Kristusovega trpljenja in odrešenja, torej od četrtega do ponedeljka. Ta mirovni proglas je veljal takrat za čudež, ki je bil ba je oznanjen s posebnim pismom, vrženim iz nebes. Namesto božjega miru so se pa začele križarske vojne, krščanstvo samo je dvignilo meč in prelivalo kri, ideja miru ali vsaj razorožitve je propadla in tako se je človeštvo kralo naprej, dokler nismo doživeli najstrašnejše tragedije, svetovnega klanja, kjer je na celi črti odpovedalo tudi krščanstvo. Ideja razorožitve in večnega miru živi sicer naprej, bo pa žalostno vegetirala, dokler si narodi neposredno ne bodo segli v roke in iztrgali svoje usode iz rok tajne diplomacije.

ADVERTISE
in "GLAS NARODA"

KARL FRAN S. J.

KAJ ČUTI ČLOVEK KO UMIRA

Večina ljudi ima pred smrtjo bolj ali manj izrazito čustvo strahu. Smrt je zanje zlo, torej nevarnost. Vzroki in povodi takega pojmovanja so si temeljno različni. Predvsem imamo vsakemu živemu bitju prirojeni čut saohrane, ko se čuti ogroženo vsled neizogibnega konca življenja. Vendar se ta strah redko pojavlja v dobi zdravja in moči. Samo bolešni ljudje in oni ki se bojijo smrti (nozo- in tanofofi) živijo stvarno v stalnem strahu pred smrtjo.

Profesor Mueller predstojnik medicinske klinike v Erlangenu, piše v svoji, nedavno izšli knjigi: "Die Seelenverfassung der Sterbenden" (Dušno razpoloženje umirajočih): "Čudno je obnašanje ljudi, ki so se vse svoje življenje tresli od strahu pred smrtjo, kadar resno obolijo in morajo računati z najhujšim. Poskušajo varati samega sebe in svojo okolico glede resnosti bolezni. Tudi zdravniki, ki na podlagikušenj pač lahko točno presodijo stanje svoje bolezni, se v takih slučajih niti malo ne razlikujejo od laičnih ljudi."

K temu, s čutom saohrane združenemu strahu pred koncem življenja pride še nesigurnost glede časovne dobe tega konca, kar nas ovira, da bi mogli delati življenjske in delovne načrte za daljšo dobo, dalje misel, da bo umiranje združeno z bolečinami, potem pa še skrbi polno vprašanje, ali s smrtjo preneha sploh vsako življenje ali samo doba naše preizkušnje, o kateri bomo morali dati točne račune. Jasno je, da je odgovor na to vprašanje vedno v zvezi s filozofičnim in še bolj z religioznim pojmovanjem v smislu našega zemeljskega bivanja. Za kristjana vsaj smrt, gledana s tega vidika, nima na sebi ničesar, pred čemer bi se moral plašiti, če je svoje življenje uravnal v duhu resnice po načelih svoje veroizpovedi. V nasprotnem slučaju pa postane ravno verovanje, da odloča smrt o našino posmrtnega življenja, največji povod morečemu strahu.

Kako se očitujejo vsi ti nagibi k strahu, če se človek v resnici nahaja v smrtni nevarnosti? To raziskuje profesor Mueller prav posebno. Kar pripoveduje, velja samo za ono skupino, pri kateri odloča samo prirodno, naravno gledanje: v posameznih slučajih so odločilni starostna doba, vzgoja, temperament in posebno vrsta boleznih ali življenjske nevarnosti. V splošnem daje prof. Mueller sledečo razlago: — Kdor je kot zdravnik stal pogosto ob smrtni postelji in kdor je tam mogel zbirati skušnje o poteku telesnih in duševnih doživetij umirajočega, mora biti proti mnenju, češ, da je pri bolnikih prehod iz življenja v smrt združen s telesnimi bolečinami in duševnimi borbami bojznosti. Vsem dobro, tudi za umirajočca bitja še vedno skrbeča narava, ali bolje Oni ki je pisal naravne zakone, skrbi za to, da težave popuste, da ponehuje zavedanje o vseh telesnih smrtnih mukah in povzroča s tem evanizajo (mirno umiranje). Nalaga umira pa starček v fiziološki starosti. Popustitev življenjskih nagibov s tem pomanjkarje apetita, zmanjšanje veselja do življenja, vedno več starostnih težkoč, osamljenost, vse to ga stori sitega življenja. On opaža da je svojem nadležni in tako mu nekam lahko postane slovo od tega sveta, v katerega razvoj in napredek se nikakor ne more prav živeti. Umirje mirno in udano. Podobno tej starostni smrti je umiranje ljudi, ki so boleznih, vsled raka, težkih krvnih trpel na dolgotrajnih zavratnih obolenj in počasne jetike. Od dolgotrajnega bolehanja izčrpano telo postane vedno manj odporno in s to izčrpanostjo pada tudi delovne moči, zmanjša se moč presojevanja in pojmovanja. Bolniki so preveč oslabei, da bi mogli tok misli in duševnih občutij pravilno uravnati ali dometi. Telesnih bolečin ne čutijo več zavestno in bežne sanje bdečega pridejo počasaj v nekako podzavestno sanjarenje in sčasoma v globoko nezavest. V teh slučajih prehod v nezavest ni združen z nobenim strahom ali s slutnjami smrti. Tudi pri vročinskih boleznih nastopi kmadu motnje zavesti. Bolniki niso v stanju pravilno presoditi, v kakem položaju se nahajajo. Večinoma niti ne občutijo težke poslednje borbe med telesom in zavratno bolečino.

Prižnati moramo, da v navedenih slučajih prehod iz življenja v smrt ni združen s telesnimi bolečinami ali duševnimi potresi, če proučujemo samo poslednji stadij umiranja. Kajti velika slabost in seveda še v večji meri motnje v zavedanju ne povzročijo samo brezčutnosti napram telesnim mukam, ampak tudi nebržnosti ali brezčutnosti za verska razmotrivanja. Takim bolnikom je vse eno, tudi to, kar "pride po smrti". Kakor, da bi se dogovorili, pripovedujejo duhovniku, da so preveč utrujeni, četudi sicer napram verskim obveznostim niso ravnodušni. Po drugih bolnikih ki ostanejo do poslednjega trenutka pri polni zavesti, kakor n. pr. pri vodeničarjih, astmatikih, diabetikih, obolenih na srčnih hibah in posebej še pri onih nesrečnih ki pri polni zavesti končajo nasilne smrti, pa samo takrat ne moremo govoriti o strahu pred smrtjo, če je pozornost tako skoncentrirana na občutke strahu, da je povod tem občutkom — smrt — že povsem pozabljena. V tem smislu je razumeti razlago, da je izrek smrtna kazni "pravzaprav samo izrek smrtnega strahu". — "Pri vseh zakladih mamona! Ne bi hotel doživeti tega še enkrat, strah pred smrtjo je hujši od smrti same," vzklja v Schillerjevi drami razbojnik, ki se je rešil visile.

Služaj samomorilec nam kaže, da je možno premagati strah pred smrtjo, če se kako obstoječe zlo zdi človeku težje in hujše od smrti. Kdaj nastopi tak slučaj, je vedno odvisno od verskem pojmovanju, kaj bo prišlo po smrti. Lahko pa sprejmemo tolačenje, da večina samomorilcev dela v stanju duševne zmedenosti, v stanju "težkega duševnega potresa", ki ga seveda lahko sami povzročijo. Kdor že ne prestopa računa s tem, da se bo v nujnem slučaju lahko s samomorjem rešil kazni ali sramote, tega pač zanese neodoljive sile predpostavke preko vse odpornosti k temu nenaravnemu koraku.

DIVJI PRAŠČ NAPADEL USLUŽBENCA

V podgrajski fari je vas Nova gora, kjer ima hišo telegrafski uslužbenec novomeške pošte Platan. Tjaka je popoldne ob 15. uri pribežal obstrlejen divji prašč, ki je ušel preganjalec. Bil je ravno pred Platanovo hišo, ko se je gospodar vrnil domov. Zver ga je napadla in mu s svojimi ostrimi čelkami raztrgala stegno. Teško ranjenega Platana so prepeljali v kandijsko bolnico, podivjano zver pa so kmalu pobili s krampji in kopačicami.

DENARNE POŠILJKE

Mi že nad 12 let pošiljamo denar v stari kraj. Za dhanje in lire so sedaj te-le cene:

200 Din ...	\$ 1.00	1000 Din ...	\$ 5.00
500 Din ...	\$ 2.50	2000 Din ...	\$ 10.00
1000 Din ...	\$ 5.00	5000 Din ...	\$ 25.00
2000 Din ...	\$ 10.00	10000 Din ...	\$ 50.00
5000 Din ...	\$ 25.00	20000 Din ...	\$ 100.00

Pri večjih zneskih sorazmerno popust. Izplačujemo tudi v U. S. dolarjih in nakazujemo tudi brezovno. Prejemnik doli denar na svoji pošti brez vsakega odbitka. — Vse pošiljke naslovite na:

LEO ZAKRAJŠEK
General Travel Service
1359 — 2nd Ave., New York, N. Y.

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški. Mno go jih je, ki so radi slabih razmer tako prizade, da so nas naprosili, naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo naročnino točno.

Uprava "G. N."

PESNIK in BANDIT

Spisal
AL. JENNINGS

Krčma je bila zamazana španska ilovnata koliba. En sam prostor, ki ga je polnil kisel vonj po alkoholu in pa zelene muhe. Par Mehikancev se je leno preselilo tam in kockalo. Cowboji so na biljardu igrali pool. Stopil sem k točilnici in naročil kozarec whiskeyja, potem še enega in še enega. Privikar v svojem življenju sem pil več kakor en kozarec. Takoj mi je stopil v glavo. Samo da bi opozoril nase, samo da bi jim pokazal, da sem tu, sem sestretil tri steklenice s police nad točilnico. Veliko ogledalo se je s sinim trščem zrušilo s stene. Tedaj sem popolnoma izgubil glavo in sem začel kar tako divje streljati po sobi. Mehikancev se je polotil strah in začeli so se umikati k zadnjim vratom. Eden izmed cowbojev je z biljardno palico ravno počez zavrl vrata, tako da se je vsa družba začela gneti ob njih. Jaz sem se začel maja-titi in sem jim kar tako spustil nekaj strelav pod nogo.

Nekdo je dvakrat sprožil proti meni, krogli sta se mi rahlo dotaknili kože na tilniku. Okrenil sem se. Prostor je bil zavrt v sive oblake dima, od whiskeyja sem se gugal, toda skozi dim sem videl, kako je lastnik krčme meril naravnost na mojo gavo. Še dva strela sta me zgrešila. Tedaj sem mu ustrelil naravnost v obraz. Zrnil se je.

To me je streznilo. Namenil sem se proti vratom. Truma domačinov je kričala okrog mene. Moj šeststevni revolver je bil prazen. Ko sem prišel na cesto, me je nekdo s kopitom puške udaril po glavi. V ječi sem se zavedel.

Zakaj sem tu, nisem vedel. Ničesar se nisem mogel domisliti, samo strahotno moro sem čutil v svoji glavi. Potem so mi pripovedovali, da sem nekega človeka ubil, in so me vpraševali, ali imam kje kaj prijateljev. "Pišče" je bil edini človek na farmi, ki sem ga lahko prosil za kakšno uslugo. Znal je boksat kakor nihče drug in je prišel, da me bo v boju zoper ves kraj izvelkel iz pusti. Zatrdu sem bil prepričan, da me bo kakorkoli otel.

Moja ječa je bila osemkrat deset čevljev velika lesena celica. Šest tednov so me držali tam zaprtega in Mehikane Peter je bil moja straža. Povečini je sedel zunaj pred omrežjem in mi z živo besedo slikal, kako bom usmrčen. Spuščal se je v najmanjše podrobnosti. Vsako jutro me je obesil na nov način. Toda bil je dober človek in po prvem tednu sva postala prijatelja. Peter je bil do tujev zaprt, kakor zna biti samo Mehikane, prijateljem pa je znal biti zvest kakor pes.

Prav tako malo bi jih pekla vest, če bi me bili obesili, kakor če bi bili utopili nadležno mačko. Toda niso me sovražili morda zaradi tega, ker sem izvršil umor. Človeško življenje je bilo v deželi govejih pastirjev zelo ravne cene.

Nekega jutra je Peter pomolil glavo skozi mrežo. Njegovi dolgi, rumeni zobje so se svetili. — Tvoj oče je prišel, je dejal.

Presunilo me je nekaj kakor blisk. Mislim, da se Peter spet šali z menoj. Pa je rekel še enkrat: — Tvoj oče, veliki mož, je prišel.

Rajši bi bil videl, da bi me odpeljali na večala. Tista podoba, kako je ležal pred vrati Shrieberjeve prodajalne, je bila v meni, kakor da se mi je bila vžgala v možgane. Pa vendar sem se spominjal tudi vseh sto in sto prijaznosti, ki mi jih je bil kdaj storil, in te prijaznosti so izravnavale zadnji strašni vtis. Nisem maral, da bi me bil našel tu v tej luknji, takole zastraženega po Mehikaneu. Takrat mi je bilo prvokrat žal cele stvari.

"Pišče" je bil poslal ponj. V neki žalostni uri sem mu bil nekoč zdavnaj zaupal svojo zgodbo. Skupaj sva stala na nočni straži. Težka atmosfera vročega večera se je la na naju. Čreda je bila vsa veda so se z rogovi drgn

stiskala drugo k drugemu in se čehala. Nazadnje se nana je posrečilo, da sva jo na ravni preriji pripravila do mira, in okrog nas se je razlegel tisti vzvišeni molk noči, ki leži čez ravnino kakor tišina smrti.

Blizala se je nevilhta. Bala sva se, da bo čreda začela bežati. "Pišče" in jaz sva jezдила okrog živine in sva pela, da bi jo pomirila. Začul se je prvi grom. Bliski so svi-gali iz teme in so se s svojo strah vzbujajočo svetlobo poigravali ob rogovih bikov.

Meni je bilo tako samotno pri sreč, zato-žilo se mi je po domu in sponini so se začeli dramiti v meni. Odkar je padel Jim Stan-ton, sem pogosto mislil na to, da bi se vrnil domov. Sit sem bil tega zapuščenega, od vsega sveta odrezanega življenja na farmi. Mislim sem na očeta in brate. Žel sem, da bi izvedeli za mojo smrt, kadar bo prišla. Tisto noč sem prosil "pišče", naj piše družini mojega očeta v Charlestown, Virginia, če me bodo ubili.

Peter je stal pred menoj in se mi režal v obraz. Nikoli v življenju se nisem čutil tako osramočenega in ponižanega. Najrajši bi bil pobegnil. Zlezel sem iz svojega kota in sem hotel Petra zaprositi, naj me izpusti. Tedaj je stal pred menoj moj oče, raven in prijazen, s smehljajem zrl name in mi skozi omrežje prožil roko.

PRAVDE IN REVOLVERJI

V obrazu mojega očeta je bil neki čudni mehak izraz, kakor da je prav za prav on kriv in ne jaz. Mene je vsega presunilo. Nikoli mi ni rekel nobene hude besede, niti tedaj niti kdaj v poznejših letih.

Samo tiho je začel delati za mojo oprostitev. Po treh dneh sem že z njim zapustil Las Cruces. Niti zaslili me niso. Moj oče je bil svoje življenje iznova začel, opravil pravne študije, imel uspeh, zbral svojo razbito družino okrog sebe in se naselil v Charlestownu, Virginia.

Svoje fante je poslal v kadetnico v Virginia. Po štirih letih sva Frank in jaz dovršila pravo. Meni je bilo tedaj osemnajst let.

Nekaj nestalnega in brezbržnega je moralo biti v naših naravah, kajti naše življenje ni nikoli teklo v ravni črti naprej. Zdelo se je, kakor da imamo vsi skupaj radi stisko in smelo. Naša usoda nas je venomer vodila kakor na valovih, enkrat globoko navzdol, potem pa spet navzgor.

Ko sem dovršil svoje študije, je z nami spet šlo navzdol. Vsa družina je pobrala sila in kopita in se preselila daleč na severozapad v Coldwater, Kansas.

NADALJEVANJE SLEDI

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tu-jih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

Knjigarna
"Glas Naroda"

KNJIGE
VODNIKOVE
DRUŽBE
za letos so
razprodane

ZA
DRUGO LETO

IZDA PA DRUŽBA ZOPET.
ŠTIRI KNJIGE in sicer —
VODNIKOVE PRATIKO za leto 1932.
DVE PRIPovedni in ENO POUČNO
KNJIGO. — Cikanina stane samo \$1.—
in kdor nam torej pošlje \$1.— do konca
marca 1932 bo prejel te knjige iz
starega kraja, kakor hitro bodo gotove.

"GLAS NARODA" 216 West 18th St., New York, N. Y.

Tukaj boste našli knjigo katera vas bo zanimala

MOLITVENIKI

SVETA URA
v platno vez. 30
v usnje vez. 1.50
v najfinije usnje vez. 1.80
v najfinije usnje trda vez. 1.90

SKRBI ZA DUŠO
v platno vez. 30
v usnje vez. 1.50
v najfinije usnje vez. 1.80
v najfinije usnje trda vez. 1.90

RAJSKI GLASOVI
v platno vez. 30
v usnje vez. 1.20
v fino usnje vez. 1.50
v najfinije usnje vez. 1.60

KVISKU SRCA
v imitirano usnje vez. 60
v usnje vez. 1.20
v fino usnje vez. 1.50
v najfinije usnje vez. 1.60
v najfinije usnje trda vez. 1.80
v bel celuloz vez. 1.20

NEBESA NAŠ DOM
v ponarejeno 1
v najfinije usnje vez. 1.50
v najfinije usnje trda vez. 1.80

MARIJA VARIHINJA
fino vez. 1.20
v fino usnje 1.50
v najfinije usnje trda vez. 1.60

Hrvatski molitveniki:

Učitelj Jstariši, fina vez. 1

Slava Bogu, a mir ljudem, fina vez. 1.50

Zvonček nebeski, v platno 1

Vinac, najfinije vez. 1.60

Angleški molitveniki:

(za mladino)

Child's Prayerbook: v barvaste platnice vezano 30

Come Unto Me 30

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

Key of Heaven: 35

POVESTI in ROMANI

Amerika, povest dobro doma 30

Agitator (Kersnik) broš. 30

Andrej Hofer 30

Beneška vedeževalka 30

Belgrajski biser 30

Bel mecenar 30

Bele noči, mali junak 30

Balkanska-Turška vojna 30

Balkanska vojna, s slikami 30

Boj in zmaga, povest 30

Blagajna Velikega vojvode 30

Belgijec 30

Boj, (roman) 30

Burška vojna 30

Bele dni 30

Božični darovi 30

Božja pot na Bledu 30

Božja pot na Šmarini gori 30

Cankar: 30

Grešnik Lenard, broš. 30

Mimo življenja 30

Moje življenje 30

Romantične duše 30

Čarovnica 30

Cvečina Borogradska 30

Četke 30

Čebela 30

Črte iz življenja na kmetih 30

Drobiz, in razne povesti 30

Spisal Milčinski 30

Darovana, zgodovinska povest 30

Dela Eliza 30

Dalmatinske povesti 30

Dolga roka 30

Doli z orožjem 30

Dve sliki: — Njiva; Stanka 30

(Meško) 30

Devica Orleanska 30

Duhovni boj 30

Dedeček je pravil; Marinka in škrteljci 30

Elizabeta 30

Fabljola ali čevke v Katakombah 30

Fran Barun Trenk 30

Filozofska zgodba 30

Fra Diavolo 30

Gozdovnik (2 ZVEZKA) 30

Gospodarska sveta 30

Gostilne v stari Ljubljani 30

Grška Mitologija 30

Gusarji 30

Gusar v oblačih 30

Hadži Murat (Tolstoj) 30

Mei papež, (Volstoj) 30

Hektorjev meč 30

Hedvika 30

Hudi časi, Blaga dan, veselolga 30

Helema (Kmetova) 30

Hudo Brezno (II. zv.) 30

Humorske, Groteske in Satire 30

vezano 30

vezano 30

Izlet g. Brovčica 30

Izbrani spisi dr. H. Dolence 30

iz tajnosti prirode 30

iz modernega sveta, trdo vez. 1.60

Izbrani spisi dr. Ivan Mladinger: 30

POVESTI in ROMANI

2. zvezek, 111. zvezek 60

Korvika brata, povest iz misijonov 30

Krvna osveta 30

Kmetički punt (Senon) 30

Kuhinja pri kraljici gosli nočeli 30

Kaj se je Markaru sanjalo 30

Kazaki 30

Križev pot patra Koptjenka 30

Kaj se je izmislil dr. Oka 30

Levstikov zbirni spisi 30

1. zv. Pesni; Ode in elegije; Sonetne; Romance, balade in 30

legende; Tolmač (Levstik) 30

5. zv. Silka Levstika in njegove 30

kritike in polemike 30

Trdo vezano 1

Ljubljanske slike, Hissi Instnik, 30

Trgovce, Kupčijeki stražnik, 30

Uradnik, Klepetulje, Natakarc, 30

Duhovnik, itd. 30

Lov na ženo (roman) 30

Lucifer 30

Marjetica 30

Maferina žrtve 30

Moje življenje 30

Mali Lord 30

Milijonar brez denarja 30

Maron, krščanski deček iz Libana 30

Madrih zanikerničev lastni živopis 30

Milinarjev Janez 30

Musolino 30

Mrtvi Gostac 30

Mali Klatec 30

Mešija 30

Malenkosti (Ivan Albrecht) 30

Madrim sreen, Zbirka povesti za 30

slovensko mladino 30

Misterija, roman 30

Na različnih potih 30

Notarjev nos, humoreska 30

Narod, ki izbira 30

Nova vas, II. del, 9 povesti 30

Nova Erotika, trdo vez 30

Nasa leta, trdo vez 30

Nasa leta, trdo vez 30

Na ljudskih otokih 30

Nasi ljudje 30

Nekaj iz ruske zgodovine 30

Na krvavih poljanah, Trpljenje in 30

strahote z bojnih poborov bliskega 30

slovenskega polka 1.30

Ob 50 letnici Dr. Janeza E. Kreka 30

Onkraj pragov 30

Odlike Amerike, trdo vezano 30

meško vezano 30

Prapretanove zgodbe 30

Pasli in zanki 30

Pater Kajetan 30

Pingvinčki oči 30

Povest o sedmih obojenih 30

Pravica kladiva 30

Pravica iz Roza (Albrecht) 30

Pravica iz Roza (Albrecht) 30

Pravica iz Roza (Albrecht) 30

Pravica iz Roza (Albrecht) 30

Pravica iz Roza (Albrecht) 30

Pravica iz Roza (Albrecht) 30

POVESTI in ROMANI

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

2. zv. (L. Andrejev) Črne maške, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ODERUH

Zgodba o moji prvi solnini.

Čudno je z dogodki, ki ležijo že desetletja za nami. Hudo so nas takrat prizadeli. Morda tako hudo, da so preokrenili vso našo miselnost in so se danes v svojih posledicah našli nezavedni vodniki in važnih odločitvah življenja. Pa smo povsem pozabili nanje. Prav je tako, saj je pozabilen največja sreča za ljudi. Kakor v debeli knjigi so pa spravljene ti dogodki neke v možganih. Ena sama beseda bliskoma odpre dotično stran in se človek zavzame, da se ni vsa leta spomnil na tisto zgodbo. Zadnjič, ko sem čital o zopetni uvedbi solnine, sem se spomnil na svojo prvo solnino in na Matija Dobravca.

Matija Dobravec je imel ob veliki cesti ponosno domačijo. Strelja so postavili pred Dobravčovo krmo vozniki in je raslo premoženje. Čigave so bile najboljše njive? Dobravčeve. Celi hribi črni stoletnih smrek so imeli eno samo parcelo in enega samega gospodarja Dobravca. Kadar se je peljal Matija Dobravec v zaruljen v obraz, da mu je legal šinjek kakor gosposka boja čez ovrtnik, po cesti v kočiji, je ni bilo glave na njivah razen zeljnih, da bi mu ne klonila v pozdrav. Redek je bil kmet, ki ne bi ga imel Dobravec zapisanega med dolžnike.

Kakor ubogo ščene, ki je izgubilo svojega gospodarja, sem se potikal po ulicah, ko sem prišel prvič v mestne šole. Tisti dan so odkrili Prešernov spomenik, ki se je lesketal ves zlat na trgu, da mi je kar oči jemalo. Niti enega znanca nisem imel v vsem smrdljivem mestu.

Ko sem sedel v šoli, so mi kar ušle misli domov. Pozabil sem na vse okrog mene in poslušal mukanje krav na paši ter hlastno vlekje vase duh pečene repe.

"Štajere dalje" me je zmotil na tej čudoviti paši profesor naravoslovja, rdečelasce zlobnega pogleda in trdih besed. Edini Štajere sem bil v razredu, zato me je že prvi dan krstil profesor za "Štajerca". V veliko veselje mestnih kratkohačnikov.

Dve nogi ima s plavutami, — mi je šepnil nekdo za hrbtom. Ni bilo časa premišljevat, ali je prav ali ne, ter sem nehote ponovil dobrodošli odgovor.

Sedi mrežna! — se je zagri nad menj in napravil piko v svoj nož. Iz odgovora naslednjega vprašanja sem razbral, da so govorili o nosrogu. Sam me je bilo, da bi se bil najraje kam zrl in umrl.

Pri prvi konferenci sem bil iz naravoslovja grajan in so mi povedali, da bom moral plačati solnino — štirideset kron.

Štirideset kron! — Kje jih bomo pa vzeli? — me je udarila novica. Najraje bi kar pobral svoje stvari in pobegnil domov. Toda kako, ko nisem imel niti ene kroge za vožnjo, peš pa nisem vedel ne kod ne kam. Pisal sem pismo, materi in ji potolžil, kako hudo je med tujimi ljudmi.

Za božji čas... — se je preplašila mati, ko je čitala pismo. — Kje naj dobim dvajset goldinarjev v tem hudem letu, ko sta ostala od dela vsega leta le voz repe in merik ajdovih babic. Če prodamo kravo edinko, kako bomo kupili drugo. Kaj bom kuhala brez mleka hrecavemu možu?

Potrkal je tu in tam pri odličnikih, ki so ji svetovali, naj me da v šole. Toda povsod je našla le dobre nauke. V nedeljo po maši se je odpeljala na zadnjo pot, ki ji je ostala, k Matiji Dobravcu.

Ko je stopila v njegovo krmo, je sedela pri mizah polno grumirjev, ki so glasno srebali dišečo juho in lovili iz nje velike kose hleba.

Skupaj sta hodila z Matijem v šolo, zato je materi kar od mize zaklical:

— Si tudi ti, Franca, prišla na juho?

Potrebna bi jo bila mati, toda kaj, ko ni imela niti desetice v žepu. Preslišala je napol prijazno, napol zbadljivo besedo in stopila k Matiji.

— Za dva desetaka bi Te prosila na posodo. Ko mož ozdravi, ti jih počasi povrnemo! Težko ji je šla beseda iz ust, toda kaj vsega ne preneso materino srce za svojega otroka.

Dvajset goldinarjev se je na glas zavzel Matija in pristavil: — Kaj boš hišo zidala?

Kmetje so prenehali srebati in poslušali.

Za sina bi rabila... — je tiho odvrnila mati, povedala oči in gnetla v zadregi robec v roki.

Kaj pojde v Ameriko? — se je igral dalje z njeno zadrego oštr in so se muzale kmetice.

Za študenta... — je skoraj zaspečala mati.

Za študenta? — je z zasmehom zategnil Matija. — Mi smo ostali kar pri obecnem, pa smo le, kar smo. Čemu bi trgal hlače po klopih kočarjev sin?

Za pravnega dohtarja, da bo naše žulje žri, bi rada, da bi ga podpirali. — se je oglašil za mizo Petrač in mu je vsa družina pritrdjevala.

Za gospoda bo! — se je potegnila mati za sina.

Tak pa za gospoda. — je zaničljivo pritegnil Cunder, pijanec, ki je pogljal največji grunt po grlu. — Hmelj je porezal sosedu in za obiravkami je lazil, ko se žabi ni bil do ušes.

Ni ni rekla na to mati in tudi drugi so se napravili kakor da ni Cunder ničesar rekel, ker tak prihajač nima besede.

Da napravi konec celi zadevi, je vendar potegnil Matija iz žepa debelo listino in vzel iz uje dva nova desetaka.

Tvoj sin je, ti boš vrnila. Ne bom ti kratil dobrote. H letu ni ju vrneš in priložiš petak za obresti. Če bomo čez leto v zadregi pri delu, pa nam priskočiš za kakšno urico na pomoč. Saj veš roka roko umije.

Tako je govoril Matija in na tihem računal, kako dobro je naložil denar.

Vsa srečna se je mati zahvalila za desetaka in ju nesla naravnost na pošto, da ne bo prepozno.

Kadar je bilo največ dela se je dvakrat na teden oglašil tisto leto Dobravčev pastir v naši hiši.

Gospod so rekli, da bi prišli Pri žetvi, plečvi, mlačvi in košnji je delala "za dobroto" mati pri Dobravcu trideset dni, za kar bi bila drugod zaslužila deset goldinarjev. Oče je na pomlad okrevljal, pa mu je pripeljal Matija vaz desek. — Za dobroto mu je napravil nove klopi za krmo in bi bil zaslužil pri lastni hrani za to delo deset goldinarjev.

150 strani
dobrega čtiva

Cena 50 centov

Ni še prepozno, da
dobite Vaš izvod
Koledarja za 1932.

Pošljite naročilo še danes na

Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street New York
VEMO, DA BOSTE ZADOVOLJNI

TRŽAŠKE IN GORIŠKE NOVICE

O Trstu pišejo zopet, da je eno najdražjih mest v Italiji. Trgovci odgovarjajo, da se morajo boriti ne le s težkimi svetovne krize, marveč še s posebnimi neprilikami, ki so zadele Trst; eno glavnih trgovino, pa so davščine. V "Popolu" trdi neki mešan, da ima na vesti sedanjo draginjo vsakdanjih življenjskih potrebščin skupina veletržcev, in poziva prefekta, župana in pokrajinskega fašističnega tajnika, da naj energično presekajo zvezo egoistov, ki dela škodo gospodarskemu in industrijskemu življenju v Trstu. "Piccolo" izvaja, da se je tržarka prehrana kar nepričakovano podražila. Moka, mast, riž, krompir, fižol, maslo itdl. vse se je podražila za eno, dve ali tri li-re pri kilogramu. Tržaški oblastniki dobro poznajo zvezo izkoriščevalcev položaja, ali v tej zvezi so veljavni ljudje iz starih provinc, sami podporniki fašizma, in proti takim gospodom imajo prefekt, župan in fašistični tajnik malo moči ali nič.

August Ipavec je bil šel čez mejo brez oblastnega dovoljenja. Ko se je vrnil, so ga prijeli in postavili v Gorici pred sodnika, ki ga je obsodil na 3 mesece zapora in 2000 lir globe.

47-letni Mario Gentilini pa je prišel od nekod z juga na Bovško in se nastanil v Kahu. Tam je začel zalezovati deklico Emilijo Mlekuzovo in dovolil si je, da jo reši, zaradi katerih so ga njeni starši ovadili sodni oblasti. Zagrozil jim je, da jim bo hišo zažgal. Ovaden je bil tudi zaradi tega. Vrnila se je preiskava proti Gentilini zaradi onega početja z Mlekuzovo deklico, pa je bila kmalu ustavljena. V Gorici se je vrnila še dni razprava proti Gentilini zaradi navedene grožnje. Gentilini je bil oproščen obtožbe na temelju zadnjega amnestijskega dekreta.

V trgovino zlatarja in urarja Jakoba Suligaja v ulici Carducci v Gorici so udrli ponoči tatovi.

KAČJI PARK

Mnogi tuji si z zanimanjem ogledujejo kačji park pri muzeju v Port Elisabethu v Južni Afriki in zanimivo je, da se tam le redko pripeti nesreča. Nesreča je pa le zadela hčerko generalnega guvernerja unije lady Willersovo, ko je prišla nedavno pogledat kače. Baš se je nagibala nad stekleno posodo, ko se je kača nenkrat vzpela in jo piličla v roke. K sreči kača ni bila strupena, toda za strah je zadostovala. V kačjem parku je pa tudi mnogo strupenih kač, ki jim imajo pripravljene seveda tako, da ljudem ne morejo do živga. Kače rede tu s posebnim namenom. Zdravniki so namreč ugotovili, da se dajo s kačjim stupom uspešno lečiti nekatere bolezni, ki so veljale doslej za neozdravljive.

Na to so prišli zdravniki po glem naključju. Nekega božjastnika v Texasu je piličla strupena kača, pa je naenkrat ozdravel. — Zdravniki so se začeli zanimati za ta primer in so delali poskuse s čistim kačjim strupom na božjastnih ljudeh. In velika večina epileptikov je ozdravela. Izkazalo se je, da se da poleg nekaterih pri merov nevrastenije, histerije, revmatizma in neuritisa lečiti s kačjim strupom tudi tako zvan ples sv. Vida. Zdaj pa ne dajejo bolnikom surovega kačjega strupa, temveč ga popre strokovno pripravljajo. Strup jemljejo zdravim kačam, ki so higijenično negovane in oskrbovane. V kačjem parku v Port Elisabethu vsako strupeno kačo zdravniki prej temeljito pregledajo, predno ji odvzamejo strup.

POZOR ROJAKI

Vse, kar se tiče "Glasa Naroda", to je naročnino, dopise, vprašanja itd. pošljite na naslov:

"Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.
Edinole tako naslovljena pisma bodo zagotovo dospele na pravi naslov.

Rojaki, vpoštevajte to! S tem boste preprečili marsikatero zmedo in zakasnitev.

prevrtali blagajno in odnesli iz blagajne, izlozbe v oknu in delovnega prostora zlate predmete v visoki vrednosti. Srebrnih se niti niso dotaknili. Suligoj ima zavaro svojo prodajalno proti tatvini za 60 tisoč lir. Policija išče drzne vlomilce. Suligoj se je dvignil iz malih pričerkov do uglednega veščaka v svoji stroki in je obdržal svoje dobro ime tudi v sedanji dobi.

Te dni je manevriralo nad goriskim letališčem vojaško lovsko letalo, ki ga je vodil podčastnik Barbeti. Ko je Barbeti izvajal neko vajo v višini 600 m se mu je manever ponesrečil, letalo je padlo na letališče, letalec se je smrtno ponesrečil.

V Ledinah je 70 let stari Josip Kralj iz Deskel zbiral staro streli vo. Ko je pobral neko granato, mu je padla iz rok in eksplodirala. Raztrgala mu je levo nogo in dobil je hude poškodbe po vsem telesu. V obupnem stanju je bil prepeljan v gorško bolnico.

KJE JE MOJ OČE Jožef Adam-

lje, ki je odšel pred 21 leti v Ameriko in se najprvo nastanil nekeje v Clevelandu, potem je pa imel zadnji naslov pred sedmimi leti Box 546, Carbondale, Pa. Pa. Doma je iz Sobera, St. Vid pri Stični. Umrla mu je bratranka v Čejčecah in je zapustila svojim sorodnikom še čez dva milijona, do katere vsote je tudi on upravičen. Če pa on ne potrebuje, naj napravi za mene polnomoč, da sem potrudi dobiti njegov delež, saj sem potreben. Kdor kaj ve o njem, naj mi sporoči, ali naj se pa sam oglašim svojem sinu: — Ignac Adamlje, vas Sovrače, štev. 2, počta št. Vid pri Stični, Jugoslavija (2x 8&9)

NESTANOVITNOST NA ZEMLJI

Geološki razvoj našega planeta še davno ni zaključen. Nephrepa na so na delu sile, ki spreminjajo obraz zemeljske površine. Solnce sije po dnevi na skale nekoliko ur pozneje se hladijo v nočnem mrazu — to trajno spreminjajo temperatura jih pretresa v najgloblji strukturi. Nekoliko gramov dinamita bi oprailo to hitreje — a narava uničuje svoje tvore istotako gotovo.

Rastlinske korenine grebejo po skalah, dežnica jih izpira in izjeđa, pečena zrna jih v vetru brusijo, led jim veča razpoke — sto zavaznikov deluje uničevalno na "večni" kamen. Prepereli in uničeni material pa neprestano odnašajo. Rekam pripada ta glavna vloga. Izračunali, so da odnaša vodovje Mississippija vsak dan ogromno maso zemeljskega materiala, da bi bilo za isto delo potrebnih okrog 300 vlakov po 50 vagonov in vsak vagon bi naj bil natovoren z 20 tonami! In tako delujejo vsa tekoča vodovja tega sveta.

Človek bi mislil, da se mora podobna zemlja že radi tega v najbližjem času vidno spremeniti. A ni tako. Izračunali so tudi, da bo Rodan s svojimi naplavinami napolnil ženevske jezero v 48.000 letih, kitajske reke pa bodo zasule vse Rmno morje v 100.000 letih. Vendar se da ta proces opazovati zelo dobro ob ustjih rek že v kratki dobi človeškega življenja. Ustje Pada se pomika vsako leto za 70 m proti morju. Adria, mesto, ki je dalo Jadranskemu morju ime in ki je bilo v Kristusovem času njegovo pristanišče, leži danes 5 km daleč od brega.

Tako se širi po eni strani površina kopne zemlje. Na drugih mestih pa se manjša. V zapadni An-

gliji odnaša Bibavica do 100 ton težke granitne sklade. Na severni francoski obali izgine vsako leto v morje 10 m visok in poldrug meter širok pas kopne zemlje.

Tudi v zemeljski notranjosti delujejo sile, ki spreminjajo obliko zemlje. Vsako uro razsaja neke na zemlji potres, približno 30 na leto jih je med njimi katastrofalnih. Delujočih ognjenikov poznamo na zemlji še 400 do 500.

Marsikatero spremembo zemeljske površine povzročijo tudi človek. Opozoriti je tu zlasti na spremembe, ki živirajo od dela v njegovih rudnikih, ki spreminjajo prijazne rečne doline v jezera in na nasipe, s katerimi dviga cele nove pokrajine iz morja.

NOVA TURŠČINA

Kemalova Turčija je obrnila v svoji dosledno nacionalistični politiki hrbet starim arabskim in perzijskim jezikovnim vplivom. — Novi poslovni, uradni in književni jezik hoče biti popolnoma turški. V sili se rajši poslužuje evropskih tujk, a ne trpi nobenih spominov iz stare pravovernne dobe. Tako srečamo dnevno v vladnem listu "Hakimi et Mille" francosko pisane besede "conception", "contingents" itd. Izraz "compensations" najdemo celo v novem davčnem zakonu. Dosedanja označba "taaviz" je bila namreč arabskega izvora; zdaj je ne marajo več rabiti. Znanstveni krogi morajo zdaj na zahtevo vlade z mednarodno-noveljavnimi francoskimi označbami nadomestiti arabske izraze v fiziki, kemiji itd. Reforma je nalezela seveda na velike težkoče, ker je shajala predvojna turščina skoraj povsod brez evropskega besedi-la. Ves njen državni ustroj je bil zgrajen na častiljivem srednjeveškem, pretežno arabskem izrazoslovju. Edino izjemo je pomenilo mornarstvo, kjer so se udomačili v teku stoletij številni italijanski izrazi kot "navion", "sigorta" in sl. Kristijanska raja in smela kupovati in voditi ladje, to je bila muslimanska predprava. Zato je zelo neznatno število slovanskih in grških pomorskih izposojenk. Za arabsko značilni "izafeti", zloženke iz dveh samostalnikov oz. o-samostalnika in pridevnika (kakor jih pozna tudi nemščina) so zdaj neusmiljeno preganjani: skoro vse turške trgovske trdke so morale spremeniti naslove. Seveda niso nove "nacionalne" besede večkrat tako izrazite in značilne kakor stare arabske. Dnevnik "Haber" je razpisal nagrade za najboljši turški pozdrav. Dosedanji izrazi: — "Sab ahinir hafr o'soun" oz. "Selalum aleikum" (za "dober dan") ali "tésekkur ederim" (v pomenu "hvala") so za reformatore predolgi. Pravijo, da ne odgovarjajo poslovnim naglici novega življenja. Izraza "na svidenje" turščina sploh ne pozna in ga mora "Haber" šele ustvariti. Namesto kratkega "zbogom" pravijo Turki "Allaha ismarladik" (priporočam vas Bogu). Potrebno bo dosti dela za zmago nad spomini, ki jih je zapustilo nekdanje starinsko življenje.

Ta GLOBUS

kaže v pravem razmerju vodovje in suho zemljo. Na njem so vse izpremembe, ki so posledica zadnjih razkritij. Ta globus bo odgovoril na vsako zemljepisno vprašanje, bodisi odraslim, bodisi učeči se mladini. S tem globusom vam je pri rokah svet vzgoje in zabave.

KRASNO BARVAN

TRPEŽNO IZDELAN

V premeru meri globus 6 inčev. — Visok je 10 inčev.

MODERN VZOREC

KRASEN PREDMET, KI JE KULTURNE VREDNOSTI ZA VSAK DOM

CENA S POŠTNINO VRED

\$2.50

ONI, KI IMAJO PLAČANO NAROČNINO ZA

"GLAS NARODA", OZIROMA SE NAROČE,

GA DOBE ZA —

\$1.75

"GLAS NARODA"

216 West 18 Street

New York, N. Y.

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA
JE ZNIZANA

Angleško-slovensko

Berilo

(ENGLISH SLOVENE READER)

Stane samo

\$2.—

Naročite ga pri

KNJIGARNI "GLAS NARODA"

216 West 18th Street

New York City

Naj ljubezen joče

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
Za Glas Naroda priredil I. H.

26

(Nadaljevanje.)

— Tiho, tiho. — in ji položi prst na usta. — Imela bom zato dvojno. Naj sem vama že pisala — grof Verdin mi je dal lepo denarnico in v njej bankovce za tisoč dinarjev. Bankovec sem prinesla s seboj, da ga Erik za mene naloži v hranilnico. Za Erika bi bila rada kupila pravo gamsovo brado, pa so tako drage.

Erik jo povleče za uhlje.

— Norica! Pozabila si, da imam že eno in poleg tega še gamso, ki sem ga sam ustrelil.

Lori se udari po čelu.

— O, saj res!

Smeje potisne skozi ustnice kot čokolado. Bila je vesela in razposajena kot nekdanj.

Dogrela sveča je vžgala vejo na božičnem drevesu. Ogenj zaprepeta in razsvetli sobo. Prijeten božični duh se razljuje po sobi. Lori gleda kako Erik pogasi ogenj.

— Ta lepa smreka! Take še nikdar nismo imeli.

Skoro ginjena gleda na lepo drevo, ki je segalo do stropa.

— To je iz mojega gozda in tebi na čast!

Tedaj pa nekdo trdo potrka na okno. Lori prestrašena zakriči.

Vidi veliko, temno senco in poleg manjšo senco iti mimo okna.

Erik odpre okno in pogleda — tedaj pa mu prileti kepa snega v obraz in jasen deklški glas se glasno zasmee, da je odmevalo po gozdu.

— Go-pod nadgozdar! Milostljiva gospica!

— Prihajamo iz vasi in luči na vašem božičnem drevesu so nas vlekle k vam, — doni nizek, grmeč glas.

— Ako hoče gospoda moji materi in meni izkazati posebno čast, prosim, da vstopite. Moja sestra je tudi ravno prišla in sedaj, četudi malo pozno obhajamo Božič.

— Potem pa vas ne maramo motiti.

Juta pa je veselilo spoznati gospico Bergerjevo in tako slednji oba vstopita. Gospa Marija naglo prižge svetilko ki je visela s stropa nad mizo in hoče ugasniti svečke na božičnem drevesu.

— Ne, ljuba gospa Bergerjeva pustite jih goreti saj imamo to samo enkrat na leto. — Gospod Eger sleče s kožuho podšite rokavice in poda gospej Mariji roko. — Kako se imate? O, in hčerka iz Ljubljane. Zakasnelo božično dete!

Veselo se muza pri pogledu na lepo dekle. Juta poda Lori roko. Prijazno ji reče:

— Vaša gospa mati je bila zelo razočarana, ko niste mogli priti za božični večer. Veseli me, da sem vas spoznala, ker sem že toliko o vas slišala.

Radovedno se ozira Juta po gozdarjevem stanovanju. Še nikdar ni bila v hiši, četudi je že mnogokrat govorila z gospo, Marijo skozi okno. Navzlic priprostemu pohištju je bilo stanovanje zelo prijazno in udobno.

Gospa Marija povabi oba, da sedeta in pri tem odmakne mizo od divana ter lahko udari psa, ki malo zagodruja in še dalje leži na divanu.

— Pustite ga, gospa; gotovo je to njegov stalni prostor in ima pravico do njega. — se smeje Juta in pogladi psa, ki je obdržal svoj prostor med njo in Lori.

Od strani opazuje Juta Erikovo sestro. Kako lepa je! Njen pogled primerja mlado dekle z Erikom. Lori ni bila podobna svojemu bratu — samo velika in vitka sta bila oba.

Erik opazi tak pogled in zardi, medtem ko se Juta v zadregi skloni k psu in ga vleče za dolga uca.

Nadgozdar si odpre suknjo in široko sede na stol.

— O, kako gorko imate tukaj — pravi mož.

— Ali go-pod nadgozdar in milostljiva gospica ne bi hotela odložit?

Erik obema pomaga. Zelo skrbno nese Erik jutim jopič v so-sednjo sobo.

Lori ponudi Juti bonbone, katerih se prav nič ne brani.

— No kaj pa je to? — vzkligne nadgozdar in drži od zobe potico s podobo plašarice. — Ljubljanka umetna potica! Neumna stvar! — in se smeje.

— Prinesla sem jo za brata; to je podoba njegove bodoče, — se šali Lori.

Ali je bil to samo slučaj, da sta se pogleda Jute in Erika srečala?

Erik stoji tik pred božičnim drevesom in svetloba sveč pada na njegov resni, tanki obraz.

— Pogledajte, gospod nadgozdar, kaka darila je prinesla naša Lori mojemu sinu in meni.

Ginjen gleda prijazen gospod veseli obraz gospe Marije in si ogleduje darila.

Juta z velikim zanimanjem lista po albumu z razglednicami Ljubljane, katero je dobro poznala. Lori pripoveduje Juti o svojih dogodoljajih; nad vse zanimivo je bilo gledati, kako sta se sklonili plavalasa in temnolasa glava čez knjigo.

Čez nekoliko časa pravi nadgozdar:

— Greva, Juta, drugače bo mati v skrbeh. — in Bergerjevi so morali obljubiti, da gotovo pridejo v nedeljo. Prisrčno se poslovijo Juta od Lori, ki ji je zelo ugajala.

Erik spremlja goste do sanki, ki so stale kakih dvesto korakov od hiše na široki cesti.

— Hej, France! — zakliče Eger že od daleč svojemu hlapcu. — Zbudi se, sinko moj! Najbrže si se ga zopet kje nalezal. Zdaj pa na prej —

Mladi gozdar jima pomaga v sani. Skrbno odene z gorko plah-to in vtlake njene noge v vrečo iz kouhovine. Ko drži njeno nežno roko v svojih rokah, se je skoro tresel. Juta se mu prijazno smehlja. Dobro je to opazil pri svetlobi svetilk.

— Na svidenje v nedeljo! Pozdravite doma! — zakliče Juta.

Počasi se vrača Erik. Sreče mu je polno in nemirno mu polje kri po žilah. Juta egerova! Kaj je to ljubeznjivo dekle napravilo iz njega! Namenoma je križala njegovo pot, to je dobro čutil. Koliko jo je že srečal v svojem revirju v gozdu, peš, na kolesu, pogosto v vasi. Natančno je vedela, kdaj je šel na pošto.

In če je govorila, je bila z njim prijazna, jutri pa ga je komaj pogledala, je bila ošabna, brezbržna, da je od jeze stiskal pesti. In vendar se je vitko, lepo zračeno bitje oklenilo njegovih misli, da je vsak dan, ko j, ni videl, štel med izgubljene...

Kako je vse to prišlo, sam ni vedel.

Marsikatero dekle je križalo pot lepega gozdarja in se, mt je ljubezljivo smehljalo, toda nobene ni bilo, do katere bi imel kako zanimanje. Samo ena — Juta!

S tisoč bolečinami ga je navdajal ta občutek — tako daleč je od nje, tako nemočno jo išče, tako jo želi. Nikdar ne bo ho-tela Juta Egerova, ponosna hči nadgozdarja, stopiti nizko doli d

poduradnika svojega očeta in nikdar ne bo hotel nadgozdar navzlic svoji veliki prijaznosti dovoliti v to zvezo. Eger je bil visokega, plenskega rodu, ki je bil v sorodu z najodličnejšim plemstvom; ne, kaj takega ni mogel misliti. Zato mu ni preostajalo drugega, kot srce vzeti v obe roki in skušati obvladati to nesrečno strast.

In ko bi povedal, kdo je njegov oče? V tem slučaju bi to bilo brez pomena. Ni bil priznan sin grofa Verdina! Zato je bilo boljše, da je obdržal tajnost svojega pokotjenja.

(Dalje prihodnjič.)

VOJNA V ZVOČNEM FILMU

Le priznajmo, da se zanimamo za neko posebno naslado na Daljni vzhod, ker so si pač Kitajci in Japonci skočili v lase. Civilizirani svet ne vidi v tej vojni ničesar nezanimivega. Govorimo o nji kot o nečem samo po sebi umemnem. Zanimaj nas, kdo bo zmagal. Ali bo zmagala moderno oborožena Japonska, nad ogromno številčno premočjo Kitajcev? Gledamo na vso zadevo, kot da sta ti državi, nekakšni brezdušni sili — kot pač vse države — nekakšna brezdušna organizma, ki se bijeta za zmago; nikomur pa ne pride niti na misel, da so takšne sile samo namišljene in ljudje, ki so primorani klati drug drugega, niso le materijal, čeprav so Japonci in Kitajci.

Zato se pač naše zanimanje za eksotični orijent podvoji predvsem zaradi surovega ključa samega na sebi, ne pa zato, da bi se nam zdela vojna dandanes nekaj neverjetnega.

Bodi tako ali tako, zanimanje za Daljni vzhod je upravičeno. Ko se je začel bojni ples v Mandžuriji, je baje neko ameriško podjetje poslalo tja radioposlušatelja. Naj sliši svet mandžurski koncert. To je vendar senzacija, če poslušajo tisoče km daleč na varnem takšno veličastno simfonijo ter slediš v duhu ter s sluhom zgodovinski dogodkom. Užitek je izreden ter specijalen.

Kakšni sta Japonska in Kitajka na znanje, nam pa prav nazorno pokaže kulturni film "Boj v Mandžuriji".

Film ni izredno poučen le zaradi tega ker nam prikazuje mesta, kjer se je vršil in kjer se traja krvavi ples, temveč predvsem, ker v njem vidimo prelom dveh kultur, stik zapada z vzhodom. Vpliv zapada na vzhod namreč ne pomeni napredka, ne pomeni ničesar, na kar bi civilizirani zapadnjaki smeli biti ponosni. Če se je Japonska modernizirala, se pravi, predvsem moderno oborožila — je to prej minusc kot plus. Gospodarskih vprašanj prav tako ni vedela rešiti drugače kot jih rešujeta Evropa in Amerika. Z o-rožjem v roki se pa gospodarska vprašanja ne rešujejo. Ni kulturno sredstvo in način zavzemati se za tržišča z grmenjem topov. Vlada pesti te imperijalistične težnje z rožljajem s sabljo — to prav tako ni v prid, odnosno je v več-

jo škodo ljudstvu, kot stara vzhodna kultura.

Skratka, Japonska se ni naučila od zapada ničesar takšnega, da bi jo zaradi tega lahko odkrito občudoval. Zadnja vojna nam to še posebno drastično dokazuje. Kot je sramota svetovna vojna za vsi svet, tako tudi ni v čast vojna na Daljnem vzhodu Japoncem.

Čudovito lepa je Japonska po naravi, svojstven svet — solnce, morja, vulkanov. Gotovo sta podnebe in narava oblikovala Japončev značaj. O Japonski povprečen človek ne ve navadno več, da je vulkanski otočje, dežela večnih potresov in da je Tokio glavno mesto, prav za prav moderno vlemesto. Film bo marsikomu gotovo izpolnil sliko, ki si jo je ustvaril o solnčnem vzhodu.

Prav posebno je pa še zanimiva Kitajska, kjer se je ustavil čas — vse je prastaro kot je bilo in kjer iz vsega govore tisočletja. Toda tudi tu je prevrnil ravnotežje vpliv zapada — še bolj usodno kot v Japonski. Delovne moči so na Japonskem najcenejše na svetu — koga bi ne mikalo, da bi jih ne izbralil! Evropski duh je povzročil med Kitajci škodljive državljanske vojne. Svetovni kapital se je zagrizel v Kitajsko do drobovja, milijoni umirajo od lakote ter preobjudenosti, zaradi epidemij in elementarnih neugod.

Se tisto redko železniško omrežje na službi ljudstvu, da bi jim donesali prepotrebna živila — prevažajo pa vojni liferanti orožja in vojaške mezdike. Cele pokrajine so požgane, zopet druge so pa trepele zaradi poplav. No, in k vsemu temu v opisnemu trpljenju kitajskega ljudstva, ki živi človeka nevredno življenje, moramo prišteti še japonsko ekspanzivnost, odnosno "zaščito pravic".

In kaj stori civilizirani svet, Evropa in Amerika za omilitje strašne bede 500-milijonskega naroda Ali ne čakata škodoželjno njegovega pogina? Zakaj se ne izkaže tu zapadna civilizacija, če je kaj boljša od večstotletne vzhodne kulture?

Kitajce je kuli ter vozi belela do popolne onemoglosti.

Podobne misli stopijo človeku živo pred oči ob naslovnem filmu. In, če pomisliš pri njem vsej na to, je film že dosegel uspeh.

RIBJA ŽENA

Barnum, ustanovitelj modernih cirkuške reklame, bi osramočeno položil svojo krono v roke lastnika franc. potujočega cirkuša Bougliona, seveda če bi še živel. Kar sta dosegla Bougliona, oče in sin na polju reklame, presega vsako colčajno fantazijo. Njun potujoči cirkuš je bil siromašno opremljen in bi pač ne mogel privabiti občinstva. Zato sta potrebovala posebno senzacijo in našla sta jo v Buffalo Billu. Njuni lepaki so oznanjali, da se je Buffalo Bill vrnil v cirkuško areno in da ga bodo ljudje lahko videli v cirkušni Boulione. K o t Buffalo Bill se je pa predstavil občinstvu čisto navaden cirkuški jahč.

Ko ta atrakcija ni več vlekla, sta segla po novi, še drzejši. Najela sta ljudi z imeni znanih francoskih cirkuških podjetnikov in pod njihovimi imeni je cirkuš nastopil svojo pot. In tako se je imenovali zdaj cirkuš Pinder, zdaj zopet cirkuš Geant po znanem pariškem cirkušu Geant — Gleich. Podjetna moža sta si pa dovolila še večjo ekstravaganco. Z velikim humbrom sta postavila šotor, v katerem naj bi občinstvo imelo priliko videti in celo potipati ribjo ženo. Kdor je bil tako praznovoren, da je kupil vstopnico, je videl v naslanjaču udobno sedečo in res zanimivo žensko. Če si pa stopil k nji, so ti pokazali njen rodovnik, ki je bilo iz njega razvidno, da se je poročila z nekim gospodom Ribo in da se torej po pravici imenuje ribja žena. Končno je bil ljudem in cirkuškim lastnikom ter potegavščin dovolj in ovadili so podjetna lastnika potujočega cirkuša, ki se boš moral zagovarjati pred sodiščem.

POZOR, ROJAKI

Iz naslova na listu, katerega prejimate, je razvidno, kdaj vam je naročnina pošla. Ne čakajte torej da se vas opominja, temveč obno-vite naročnino ali direktno, ali pa pri enem sledečih naših zastopnikov

CALIFORNIA

Fontana, A. Hechevar
San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO

Denver, J. Schutte
Pueblo, Peter Culig, A. Saffua
Salida, Louis Costello
Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA

Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS

Aurora, J. Butchar
Chicago, Joseph Blish, J. Bevdic
J. Lukanich, Andrew Spillar
Cicero, J. Fabian
Joliet, A. Anzelc, Mary Bamblich
J. Zaletel, Joseph Hrovat
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago, Anton Kobal
Springfield, Matija Barborich
Waukegan, Jože Zeleenc

KANSAS

Girard, Agnes Močnik
Kansas City, Frank Žagar

MARYLAND

Steyer, J. Černe
Kitzmiller, Fr. Vodopivec

MICHIGAN

Calumet, M. F. Kobe
Detroit, Frank Stular

MINNESOTA

Chisholm, Frank Gouze, Frank Pucelj

MISSOURI

Ely, Jos. J. Peshel Fr. Sekula
Eveleth, Louis Gouze

MISSOURI

Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Pevše
Virginia, Frank Hrvatic

MISSOURI

St. Louis, A. Nabrgoj

MONTANA

Klein, John R. Rom
Roundup, M. M. Panlan
Washoe, L. Champa

NEBRASKA

Omaha, P. Broderick

NEW YORK

Gowanda, Karl Strmlsha
Little Falls, Frank Masle

OHIO

Barberton, John Balant, Joe H. Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, John Slapnik, Frank Zadnik
Euclid, F. Bajt
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant in J. Kumše
Niles, Frank Kogovsek
Warren, Mrs. F. Rachar
Youngstown, Anton Kikeli

OREGON

Oregon City, Ore., J. Koblar

PENNSYLVANIA

Ambridge, Frank Jakše
Bessemer, Mary Hribar
Braddock, J. A. Germ
Bridgeville, W. R. Jakobeck
Broughton, Anton Ipavec
Claridge, A. Yerina
Conemaugh, J. Brezovec, V. Jo. vanšek

SHIPPING NEWS

9. aprila: Veendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

12. aprila: Vulcania, Trst in Dubrovnik

13. aprila: Bremen, Cherbourg, Bremen

14. aprila: New York, Hamburg, Cherbourg

15. aprila: Mauretanien, Cherbourg

20. aprila: Europa, Cherbourg, Bremen

21. aprila: Albert Ballin, Hamburg, Cherbourg

22. aprila: France, Havre

23. aprila: Cleveland, Hamburg, Cherbourg

27. aprila: Aquitania, Cherbourg

29. aprila: Columbus, Cherbourg, Bremen

30. aprila: Ile de France, Havre

Volendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

4. maja: Berengaria, Cherbourg

5. maja: Bremen, Cherbourg, Bremen

6. maja: Olympia, Cherbourg

7. maja: Mauretanien, Cherbourg

Rotterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

12. maja: Europa, Cherbourg, Bremen

New York, Cherbourg, Hamburg

14. maja: Paris, Havre

Aquitania, Cherbourg

Veendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

17. maja: Reliance, Cherbourg, Hamburg

Majestic, Cherbourg

19. maja: Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg

20. maja: Homer, Cherbourg

21. maja: Bremen, Cherbourg, Bremen

Statendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

25. maja: Berengaria, Cherbourg

26. maja: Hamburg, Cherbourg, Hamburg

27. maja: France, Havre

Olympic, Cherbourg

28. maja: Europa, Cherbourg, Bremen

Volendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

St. Louis, Cherbourg, Hamburg

13. Maja (ob polnoči)

11. Junija — 29. Junija

L A F A Y E T T E

16. Aprila — 21. Maja

3. razred do Ljubljane in nazaj od \$139.00 naprej

Za poljanila in potne niste vrašajte niste pooblašene agente

French Line

19 STATE STREET, NEW YORK

POTUJTE Z LLOYDOM

JUGOSLAVIJO

kajti to pomeni:

NAJHITREJŠE PARNIKE

NAJKRAJŠO PREKOCEANSKO VOŽNJO

7 DNI DO STARE DOMOVINE

POSEBEN VLAK OB PARNIKU

v Bremerhavenu jamci najbolj pripravo potovanje v Ljubljano

Izborna železniška zveza preko Cherbourg

PRITJAGA ČEKIRANA DO KRAJA

Prijavite se lokalnem agentu in zahtevajte LLOYDOVE vozne listke

NORTH GERMAN LLOYD

57 BROADWAY, NEW YORK

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

Crafton, Fr. Machek

Export, G. Previc, Louis Zupan

cič, A. Skerlj

Farrell, Jerry Okorn

Forest City, Math Kamin

Greensburg, Frank Novak

Homer City in okolice, Frank P. renchack

Irwin, Mike Paushek

Johnstown, John Polantz, Martin Koroshetz

Krayn, Ant. Tauzelj

Luzerne, Frank Balloch

Manor, Fr. Demshar

Meadow Lands, J. Koprivšek

Midway, John Zust

Moon Run, Frank Podmilšek

Pittsburgh, Z. Jakše, Vinc. Arh

J. Pogacar

Presto, F. B. Demshar

Reading, J. Pezdirc

Steelton, A. Hren